

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an 4 coroane.
Pe o jumătate de an 2 coroane.
Pentru România 10 lei anual.
Abonamentele se fac la „Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Apare în fiecare Duminică

INSERTATE

se primesc în biroul administrației (strada Poplăcii nr. 15).

Un șir garmond prima dată 14 bani, a doua oară 12 bani, a treia oară 10 bani.

Alianțe între țări.

Vorba alianță înseamnă un fel de însoțire frățească, de-a ține la oaltă în bine și în rău. Astfel de însoțiri s-au făcut și mai de mult între țările din Europa și sunt și azi. Țările, sau cum se mai zice, statele, au și ele interese deopotrivă, cari le fac să se apropie de oaltă, ca mai ușor să se poată apăra.

Între țările Europei sunt două alianțe sau însoțiri de state. Una între trei țări: Germania, Austro-Ungaria și Italia și alta între alte două țări: Rusia și Franța. Cea dintâi, fiindcă e făcută între trei state, se chiamă tripla alianță sau alianța întreită. Ea e mai veche, e făcută de pe vremea când trăia Bismarck și legătura în scris de alianță se învia din timp în timp.

Alianța aceasta ne interesează pe noi mai deaproape, fiindcă și noi, adică împărăția austro-ungară face parte din ea, ear' de altă parte și România s'a alipit la această alianță.

La 1903 ar fi să se reînnoiască contractul de alianță între cele 3 state, dar' se vorbește, că atunci se vor face schimbări în sinul alianței. Anume Italia vrea să se desfacă de tovarășele ei de până acum și să se alipească la alianța celor două state: a Rusiei și Franței. În locul ei ar intra Anglia în însoțire cu Germania și Austro-Ungaria.

Astfel dela 1903 încolo ar fi două alianțe întreite: Germania, cu Anglia și Austro-Ungaria — una și Rusia cu Franța și Italia — a doua.

Despre despărțirea Italiei de către tovarășele ei de până aci se vorbește de când cu urcarea pe tron a regelui Italiei, Victor Emanuel III. Se știe adică, că noul rege nu este prieten al legăturii Italiei cu Germania. Acum a ajuns în Italia la cârmă un minister, în frunte cu Zanardelli, care încă e de părerea regelui. Toți aceștia zic (și au drept), că Italia a adus prea mari jertfe pentru însoțirea întreită cu armata etc. fără a avea ceva foloase. De altă parte regele Italiei e ginere al principelui Nichita din Muntenegru, care e cel mai bun prieten al Țarului Rusiei, ear' de altă parte Italienii și Francezii sunt două națiuni surori. Eată pentru ce se va face apropierea între aceste țări.

De altă parte Anglia vrea să se alipească de Germania și Austro-Ungaria, nu numai pentru că poporul ei e de viață nemțească, dar' mai cu seamă pentru că în puternica Germanie s'află un sprigin împotriva Rusiei, de care Anglia își teme cu deosebire negoțul și posesiunile în China și India (Asia).

Aceste sunt calculații încă, cari însă probabil se vor și face. Acum întrebarea e, că prin roua schimbare va fi mai bine de popoare sau nu. Alianțele sunt făcute pentru a grijă, ca pacea să nu se turbure. Dar' e vorba, că în timp de pace nu ni-se vor mai ușura sarcinile și nu ni-se va face dreptate? Aceste sunt întrebări, la care va răspunde viitorul. Noi însă numai așa putem aștepta bine, dacă ne întărim pe toate terenele și ne punem nădejdea în noi înșine. (m.)

Ruină. Milioane spesează statul pentru maghiarizare, pentru colonizarea Săcuiilor cu menire patriotică și pentru satisfacerea tuturor pretențiunilor șoviniste. Și pe când guvernul își concentrează toată activitatea numai în serviciul ideii de stat unitar maghiar, populațiunea țării se prăpădește. Tot mai mulți iau lumea în cap, tot mai mulți se ved silii să-și părăsească vatra strămoșească, căci, vezi, foamea, cruda foame îi alungă în lume. Te cuprind fiori, cetind știrile, ce sosesc zilnic îndeosebi de prin ținuturile locuite de Ruteni. »Revista gr.-cat.» (ruteană), ce apare în Unghvár, aduce următoarea știre îngrozitoare:

»Foamea a izbucnit în câteva comune din com. Bereg, părțile mărginașe cu com. Ung. Ce biată bucată au avut, le-au mistuit demult, și deja în luna trecută au ajuns într-o stare deplorabilă. Fisolgăbirul aflând de această stare, împreună cu medicul cercual a eșit la fața locului, unde o miserie teribilă li s'a desfășurat înaintea ochilor. În multe case, locuitorii zăceau în zdrențe între chinuri extraordinare, oferind un chip înfiorător de miserie. Tifusul de foamete grasează cu furie în sinul poporului. Mulți, cari pot încă umbla, nebuni parcurg străzile și imploră ajutor».

Eată un tablou, care nu poate fi schimbat numai cu simpla denumire de »comisari». Eată un mic tablou, care însă în mii de exemplare se poate constata la sărmanele popoare, supuse oblăduirii ungurești. Pentru toate are guvernul maghiar cuvinte și sprigin,

FOITA.

GRAIUL NEAMULUI.

»Fie a voastră 'ntreaga țeară,
Și de cereți vă mai dăm,
Numai dați-ne voi graiul
Neamului, și se sculară
Să ne vremuiască traiul
Câți dușmani aveam pe lume!
Graiul ni-l cereau anume,
Să li-l dăm!

Dar' nestrămutați strămoșii
Tot cu arma 'n mâni au stat.
Au văzut și munți de oase,
Și de sânge rîuri roșii,*)
Dar' din țeara lor nu-i scoase

*) Rîuri roșii de sânge au văzut de multe ori Românii în luptele lor. Munte de oase turcești a ridicat Ștefan-cel-Mare după lupta dela Podul-Înalt.

Nici potop și nici furtună.

Graiul lor de voe bună

Nu 'l-au dat!

Astăzi stăm și noi la pândă,
Graiul vechiu să-l apărăm:
Dar' pe-ascuns dușmanii caută
Să ni-l fure, să ni-l vîndă.
Dacă 'n vreme turburată
Nu ne-am dat noi graiul țării.
Azi, în ziua deșteptării,
Cum să-l dăm?

Repezi trec ca vifor anii,
Ispitind puterea ta,
Neam român! Cu ură mare
Sta-vor și de-acum dușmanii
Graiul nostru să-l omoare.
Dar' să crape ei cu toții:
Nu 'l-am dat, și nici nepoții
Nu-l vor da!

G. Coșbuc.

Poesii populare.

De pe Murăș.

Culese de David Cengher, june din Fălfăleu.

Floriciă de săcară
Vine scumpa primăvară
Și mândra mă roagă eară
S'o iubesc a doua-oară,
S'o iubesc dorul mă 'n deamnă
Dar' mă las până la toamnă,
Că la toamnă noaptea-i mare
Poci iubî pe ori-și care,
Da acuma-i noaptea mică
Nu-i de mers la ibovnică,
Până-n luna lui Brumar
Catuncia-s nopțile mari,
Șed cu mândra cât îmi place
Și ziuă tot nu se face.
Dragostea din ce-i făcută
Din omul cu vorbă multă,
Zice una zice alta
Și dragostea eacă-i gata.
Cine 'nvață dragostea

dar' pentru ridicarea din neagra miserie a bietelor popoare nemaghiare, nu face nimic. — Căci, vezi, guvernului ungar îi trebuie stat unitar național maghiar, apoi că se vor prăpădi popoarele din feară, ori nu, lui îi este indiferent. . .

DEMERSURILE COMITETULUI MACEDONEAN. După informațiile lui „Westminster Gazette”, comitetul macedonean a trimis Sultanului o scrisoare, prin care îi atrage atențiunea asupra purtării autorităților turcești și-l roagă să facă rinduală în Macedonia. O astfel de scrisoare a trimis comitetul și împăratului Francisc Iosif, lui Victor Emanuel III. Tarului și presidentului Loubet, rugându-i să întrevină la Sultanul, făcându-l atent la articolul 23 al tratatului de Berlin. Comitetul macedonean-bulgar zice, că tratatul dela San-Stefano a asigurat Macedoniei independența necondiționată, dar' tratatul dela Berlin earăși 'i-a luat-o. Macedonia se află astăzi într'o situație mai rea, ca ori-și-când. La scrisoarea aceasta Sultanul a răspuns așa, că a dat ordin de arestare în contra unui mare număr de medici, comercianți și universitari bulgari. Precum vedem, comitetul Bulgarilor știe să opereze nu numai cu toporul și cu revolverul, ci și pe cale diplomatică pe la curțile capetelor încoronate.

Serbia și Rusia. Regele Serbiei, Alexandru a fost interviewat de către De Gaston, redactorul ziarului „Figaro” din Paris, asupra relațiilor Serbiei în esterne.

Regele a zis între altele: Dacă eu nu continuu politica esternă a tatălui meu, cauza este, că Milan, condus de unele experiențe personale, n'a ținut în destul cont de comunitatea de rasă și de religie, ce leagă Serbia cu puternica Rusie. Pe lângă aceasta pot să se susțină bunele relațiuni cu Austro-Ungaria.

Regele a desmințit apoi existența triplei alianțe dintre Bulgaria, Serbia și Muntenegru.

Apropierea Serbiei de Rusia tot mai mult ese la iveală.

Miscări electorale. În toate părțile țării s'au pornit mișcările electorale. Partidul guvernamental a început constituiriile și candidările, tot astfel kossuthiștii și ugroniștii încă țin

adunări și se asigură pentru alegeri. Causa acestei generale tendențe de a ocupa teren cât mai sigur este credința unora, că alegerile vor fi fixate pe luna lui Iunie. Din programul de muncă al cabinetului Széll însă nu e verosimilă presupunerea atât de apropiată a viitoarelor alegeri. Discuțiile budgetare încă vor dura vre-o săptămână, apoi urmează desbaterea de apropiere, în articularea contractului cu societatea de navigațiune „Adria”, legea de incompatibilitate, proiectul de reformă administrativă etc., cari toate vor da ansă la vii discuții parlamentare. Faptul, că o nouă schimbare între fișpani e pusă în prospect, încă dovedește, că alegerile viitoare vor fi amânate până la toamnă.

Polonii și Românii. Se vorbește de o apropiere a Polonilor de Românii din Bucovina. Știrea aceasta 'i-se scrie din Bucovina unui ziar din București. Polonii — se zice în scrisoare — au observat, că ajutând pe Rutenii din Bucovina, numai rău își fac lor, de oare-ce aceștia întărindu-se în Bucovina, fac atacuri directe și indirecte contra Polonilor în Galizia.

Presa polonă din Galizia se ocupă cu chestia aceasta și dă statul Polonilor din Bucovina să se apropie de partidul național-poporal român.

Colonizare — maghiarisare.

Cu titlul acesta „G. Trans.” în nrul de Duminecă publică la loc de frunte un articol în chestia colonizărilor. După ce arată isprăvile de până acum ale lui Darányi și planurile lui de colonizare pe viitor, precum și donația lui Eczken la Ludoș, — cunoscute cetitorilor noștri, — „Gazeta” își încheie articolul cu următoarele observații potrivite:

„Cine nu vede din toată lucrarea aceasta, că cei dela stăpânire nu vor a presăra și ici pe Săcui printre Românii din Câmpie, decât cu scopul de a întări și înmulți rassa maghiară în paguba noastră?”

Și cine poate fi stăt de orb să nu vadă și recunoască, că aici se tractează de ceva mai mult, decât de colonizare, — se tractează de cruda maghiarisare?

N'o spunem numai noi aceasta. Au spus-o și o spun pe față ehier foile ungurești.

Sunt numai câteva zile de când „Magyarország”, foia Săcuiului Bartha, striga, că jurul Ludoșului și peste tot

Câmpia Ardealului trebuie să devină maghiară și că indeosebi Ludoșul are să fie în curând o cetățuie a rassei maghiare în acea parte a Ardealului.

Să nu credeți cumva, că e vorba aici de o cetățuie de apărare, ci e vorba numai și numai de o cetățuie de atac și năvală împotriva urgisitei „rasse valahe”.

În fața acestei primejdii e mai atâtău de toate datorită bărbatilor noștri luminați din acele părți ale românismului luat la țintă de către adversari, să chibzuiescă din bună vreme prin ce mijloace poporul nostru ar pute să fie ferit și scutit de loviturile, ce 'i-se pregătesc. Ear' după aceea toți Românii trebuie să se gândească, cum să vină mai bine și mai sigur în ajutorul fraților amenințați și strîmtorați.

De vom sta cu mâinile în sân și de nu ne vom ști apăra și ocroti la timp împotriva năvalei ce se dă acum asupra poporului nostru prin colonizări, acea parte a populațiunii noastre, care e luată la ochi de către adversari, este amenințată a perde nu numai pământ și stare, dar' mai mult decât atât, chiar limba și naționalitatea.

Nădăjduim, că, deși planul urzit contra românismului e așa de negru, acesta va eși în cele din urmă deasupra ca oleul, dând ca totdeauna de rușine svfcolirile neputincioase de maghiarisare.

Din România.

† Ioan Nenitescu.

O tristă știre ne aduc zierele din România, sosite de curând. Prefectul județului Tulcea, Ioan Nenitescu a încetat subit din viață săptămâna trecută. Suflet mare românesc, apărător energic al intereselor românești în Dobrogea, Nenitescu lasă în urmă 'i adânci regrete; moartea lui este o mare pierdere pentru țeară și în general pentru românism.

Eată unele date despre Nenitescu transmise de zierele de dincolo:

El moare în vîrstă de 47 de ani. Doctor în filosofie dela Berlin, Nenitescu lasă în urmă lucrări de o reală valoare. Notăm în treacăt, din scrierile sale, lucrarea sa asupra Românilor din Turcia-europeană și colecțiunile sale de versuri: „Flori de primăvară”, „Soimii dela Răsboieni” și „Fiii de lei”, această din urmă premiată de Academie și în care se găsesc atâtea bucăți admirabil isbutite și pline de entusiasm, echou al luptelor din războiul pentru independență, la care Nenitescu a luat parte, fiind și rănit la Grivița.

„Datine și obiceiuri”.

Nunțile țeranilor români din comuna românească Târnova (lângă Reșița). (Urmare).

Așadar' isprăvind cu toate nunta pleacă, dar' când sînt în „obor” (avlie, curte, ogradă) vine mama miresii cu un colăcel și-l dă mîrilor, fiecare apucă de el și trage și rupându-se colacul, la acela ce s'a rupt mai mult, acela e mai norocos; după aceea pleacă, dar' când la poartă, eacă ear' stau, vine ear' mama miresii și pune un ou de găină la pragul porții, pe care mirii trebuie să-l facă praf și pulbere cu picioarele, ca atîta rău, și nici atîta să se ivească (să vină, să răsară, să se nască) între ei cât va fi rămas din ou întreg; după aceea apucă mirele pe mireasa de mână și pleacă către casa lui.

Nuntași pe drum cîntă și hurează. Ajungînd nunta la casa mirelui, acolo în obor e cîștigată o măsuță mică,

apoi venind mirii, 'i-se dă miresii o straiță cu ce știu eu ce, plină, pe umărul drept, după aceea vine tatăl mirelui și mama lui și prinzîndu-se toți patru de mână, ocolesc masa de trei-ori, după aceea se suie mireasa pe masă și în mână 'i-se dă un ciur (sîtă) cu boabe de cucuruz, pe care-l tot sucește, apoi apucă boabe cu mîna dreaptă și aruncă câteva în sîn la ea, apoi aruncă în cele patru părți ale lumii (aceasta nu știu anume ce însemnează; eu gîndesc, că: ea să vină norocul din cele patru părți ale lumii și să se bage în sîn la ea, precum a făcut ea cu boabele), după aceea aruncă ciurul la o parte, ear' câțiva voi-nici apucă ciurul și-l trag până-l fac tot firă, apoi îl aruncă peste casă.

După-ce se coboară mireasa de pe masă, vine mama mirelui cu niște brăciri și punîndu-i pe miri unul după altul, îi leagă cu brăcirile și îi trage în casă, — ca precum sînt acum legați, așa să tragă fiecare ca legat către casă,

Aibă cap a o purta
Și minte a o lăsa.
Dragostea de Unguroaie
Ca și carnea cea de oaie
Cum o pui la foc să moaie.
Ear' dragostea de Româncă
Ca și carnea de junincă
Că și domnii-aceea-o mîncă.

De-aș trăi cât aș trăi
Fată mare n'aș iubi,
Fata mare se mărită
Eu rămîi inimă friptă,
D'aș iubi o copiliță
Să fiu vara cu drăguță
Și iarna cu nevêstuță.

Mândra bat-o soarele
Și-o beut fuioarele,
Și 'i-s rele poalele
De se vîd picioarele.

Mai târziu, ca inspector al învățământului și apoi ca prefect de județ la Tulcea, Nenitescu a desfășurat o mare activitate și o mare energie, aducând netăgăduite servicii.

Înmormântarea lui s'a făcut cu mare pompă militară și civilă, asistând și foarte multe deputațiuni din Dobrogea.

In onoarea lui Caragiale.

Acum se implinesc 25 de ani de activitate literară a lui Caragiale, cunoscut mai cu seamă ca autor de piese teatrale. Din acest prilej Ateneul din București a organizat Joi o serată festivă în onoarea lui Caragiale, la care a participat un număr public ales.

Cu această ocaziune i-s-au făcut două daruri: un pergament cu o inscripțiune din partea Ateneului din Doro-hoiu și o minunată peană de aur, împodobită cu petri prețioase, din partea Ateneului din București.

Sâmbătă seara s'a dat un banchet în onoarea lui Caragiale, la care au luat parte peste o sută de persoane de distincție, între cari T. Ionescu, Delavrancea, P. Grădișteanu, Dr. Ureche, Gherea etc. S'au ținut mai multe toaste, făcându-i-se și aici ovații lui Caragiale.

Din prilejul jubileului lui Caragiale, a spărut un ziar ocașional cu titlul „Caragiale”, cuprinzând proză și versuri semnate de o sumă de publiciști cunoscuți, cari aduc iubilantului omagiul lor de admirațiune.

Castele noue.

În vara anului curent se va termina definitiv castelul principelui Carol din Sinaia, care se construiește în apropierea castelului Peleş.

Pe locul unde se află castelul Foișor din Sinaia, se vor începe în Aprilie lucrările pentru ridicarea unui palat al A. S. R. prințul Ferdinand.

DIN LUME.

Răsboiul pe sfârșite.

De zece zile sgomotul asurzitor de pe câmpul de război, s'a mai potolit. Numai De Wett, generalul năluca — cum i-se zice — mai imprăstie groază printre nemernicii sei dușmani pretutindea, unde se ivește cu oastea sa împărțită în cete măruntă și numeroase. Despre celalalt general al Burilor, despre Botha numai atât se știe, că de mai multă vreme ar sta împresurat de En-

ear' nuntașii bat cu bătele în streșina casei, până când nu se mai ved mirii.

După aceea pe mirii îi duce în cămară ori în pivniță, într'aceea eacă se arată și dârzarii.

Dârzarii sunt invitați, după-cum v'am spus mai sus, de părinții miresii; după-ce pleacă nunta se adună dârzarii în sobă și apoi în urma nunții, ca la jum. oas pleacă și ei.

Cu dârzarii merge și unul sau doi dintre casnici; ei aduc lada miresii cea cu haine, și straiul, cușma și iancărul și toate ce sunt a miresii. După-ce ajung dârzarii la casa mirelui, gevrul îi așteaptă la ușă cu găleata cu apă și cu chita de busuioc și ei plătesc la ușă ca și nuntașii, după aceea intră în casă; de e soba mare, atunci rămân și nuntașii în lăuntru, ear' de nu este loc pentru toți, nuntașii es afară ca să facă loc dârzarilor.

(Va urma).

glezi și că în strimtoarea, în care a ajuns, el a cerut răgaz dela Kitchener, ca să înceapă pertractări de pace. Se spune, că s'ar fi întâlnit personal Botha cu Kitchener pe un deal în apropierea Pretoriei, bună-oară cum se întâlniseră la anul 1848 Avram Iancu al nostru cu un trimis al lui Kossuth, ca să ia împreună înțelegere cu privire la condițiile de pace între Români și Unguri.

Gazetele englezești vestesc bucuros știrile acestea de pace, ceea-ce dovedește, că guvernul englez și mai ales națiunea engleză dorește pacea, dorește să se pună odată capăt acestui război atât de rușinos și păgubitor pentru Englezi. Cu privire la condițiile păcii se zice, că Kitchener ar cere supunere necondiționată, că el nu vrea să audă nimic de libertate și neatîrnare pentru Buri. Dar' Krüger și toți bărbații conducători ai Burilor încă și-au dat răspunsul hotărât și la înțeles: *Ei nu vor primi nici-când o pace, care n'ar asigura independența celor două republici bure.* De Wett merge mai departe. El n'are nici o încredere în Englezi. De aceea a declarat, că va lupta chiar și pe răspunderea sa proprie singur în contra cruzilor și violenților dușmani.

Intr'aceea la Paris chiar acum s'au întrunit prietenii Burilor din toate țările europene și se sfătuiesc cum să facă pe domnitorii și parlamentele din Europa ca să păsească la mijloc pentru Buri în înțelesul hotărârilor conferinței de pace dela Haga.

In contra capetelor încoronate.

Împăratul Wilhelm al Germaniei a fost lovit cu un drug de fer dedesubtul ochiului drept, pe când mergea în trăsură la gara din orașul maritim Brema. Lovitura i-a produs o rană sângeroasă și împăratul trebuie să stea mai multe zile până se va vindeca. Făptuitorul îndrăzneț se chiamă Weiland și gazetele spun că ar fi cam smintit.

De însemnat este că și în Italia, la Genua poliția a prins pe un anarchist, despre care se bănuia, că ar fi voit să arunce cu dinamit în aer palatul regelui italian Victor Emanuel III.

În contra părechii regale din Olanda încă se svonește, că s'a plănuir un atentat anarhistice.

Armata engleză.

Parlamentul englez a luat hotărârea să înmulțească armata încă cu trei corpuri. Astfel Anglia ar ave cu totul 680.000 de soldați, cari se luptă pentru plată (mercenari).

Bulgaria și Macedonia.

Începând din anul trecut, de când cu mișeleasca ucidere a marelui Român macedonean, prof. St. Mihăileanu, în București, mișelea n'a fost număr din „Foaie”, în care se nu se amintească ceva despre Bulgaria și Macedonia. Ca să priceapă cetitorii noștri mai bine rostul lucrurilor, lăsăm să urmeze pe scurt istoria mai nouă a Macedoniei.

Macedonia este o provincă a împărăției Turciei. Locuitorii ei sunt în

partea derăsărit Bulgari, la mează-noapte-răsărit Sârbi, în centru și la mijloc Armâni (Români macedoneni) și prin orașe puțini Greci. Cum Turcia e o împărăție, pe care nădăjduiesc să o împartă cu vremea vecinii ei, s'au format și în Grecia și în Bulgaria și Sârbia societăți, cari lucră pentru alipirea de bucăți din ea la unul din statele acestea. România, care e despărțită de Macedonia prin Bulgaria și Sârbia, s'a mulțumit a înființa în satele și orașele românești de acolo școale primare și gimnasii, cari prin învățăturile și creșterea național-românească, ce o dau copiilor fraților noștri de acolo, să i scape din ghiarele bulgarisării și grecisării. Cea mai înverșunată luptă au purtat-o Grecii și Bulgarii, și în timpul mai nou îndeosebi acestia din urmă, cari bizuindu-se și în spriginul Rusiei au început să lucre pe față pentru revoluționarea Macedoniei și alipirea ei la Bulgaria.

După războiul din anul 1877/8 Rușii au încheiat cu Turcii, striviți îndeosebi cu ajutorul Românilor, pacea dela San-Stefano, prin care Bulgaria de azi ar fi avut să capete și Macedonia. Celelalte state mari europene însă nu s'au învoit cu această pace, așa că în conferința dela Berlin, Macedonia a rămas și mai departe sub Turcia. Bulgarii și patronii lor, Rușii, au trebuit să asculte de hotărârea aceasta, dar' numai de silă, căci îndată după această conferință au înființat comitete bulgărești prin toate orașele Bulgariei, Macedoniei și alte provincie ale Turciei, precum și în România, cari spriginite pe sub ascuns de Ruși cu bani, cărți, au început să strângă arme și să formeze bande de tâlhari, pe cari le trimit în toți anii în Macedonia, ca să răzcoale poporul bulgăresc. Toată isprava făcută până acum a fost uciderea tâlhărească a o mulțime de Sârbi, Turci, Greci și în timpul din urmă și Români, apoi jefuirea de bani mai cu seamă a neguțetorilor bogați români de prin orașele Bulgariei.

În orbirea lor au mers așa de departe, încât nu s'au sfîit să omoare chiar în București pe profesorul St. Mihăileanu, care prin gazeta „Peninsula Balcanică” le da de gol toate uneltirile lor. Această ucidere era pe aci să pricinuiască război între România și Bulgaria. Prin procesul ucigașilor lui Mihăileanu s'au desvilit toate mișelele comitetelor bulgărești astfel, că statele cele mari ale Europei, între cari chiar și Rusia — dar' asta numai de ochii lumii — au cerut dela principele și guvernul Bulgariei, ca să pună frâu oamenilor, cari cu revolverul și cuțitul vor să elibereze pe frații lor de sub jugul turcesc, ca apoi să prindă ei în jug pe Românii și Sârbii, cari locuiesc în Macedonia. Principele Bulgariei și-a și ales un ministru nou, acesta însă nu și-a putut câștiga majoritatea la alegerile pentru sobranie (parlament) și așa s'a format un guvern nou compus tot din oameni, cari au fost și ei membri ai comitetelor, sau sunt prietenii lor.

Turcia, deșteptată îndeosebi de cele descoperite de Români, a început și ea mai cu dinadinsul cercetările contra Bulgarilor macedoneni, și astăzi gem

deja mulți din acestia în temnițe, dovediți sau prepuși ca părtași la crimele săvârșite de comitetele lor. Dacă Bulgarii par a se fi liniștit încâtva îndeosebi în urma sfaturilor date de Rusia oficială (adeacă de ministrii rusești), aceasta va ține până-când Rusia își va fi făcut mendrele în China, ca apoi din nou să se dea pe față pe partea Bulgarilor. Cumcă pe ascuns o spriginește și acum, s'a dovedit zilele trecute, când pachete întregi de cărți și de mape rusești, pe cari Macedonia era pusă ca-și-când ar fi întreagă bulgărească, au căzut în mâinile autorităților turcești.

Noi ca Români cu dragoste pentru frații nostri din depărtare nu putem altceva dori, fără ca Macedonia să rămână și mai departe sub Turcia sau să-și capete o autonomie în felul celei dorite de noi pentru Transilvania, în care fiecare națiune să aibă pe lângă datorințe deopotrivă și drepturi deopotrivă.

SCRISORI.

Lupta pentru școală.

Jucul-de-jos, 10 Martie 1901.

În comuna curat românească Jucul-inferior multe lucruri demne de laudă și de imitat s'au făcut cu deosebire în timpul mai nou, despre cari voi scrie de altă-dată, acum însă viu pe această cale a informa onor. public cetitor despre fapta unui om, nu numai revoltătoare, dar' totodată și păcătoasă înaintea lui D-zeu și rușinoasă înaintea Românilor, și anume:

Școala confesională gr.-cat. din comuna noastră e amenințată în tot momentul cu închidere din cauza edificiului necorespunzător. În anul 1900, luna Februarie, în o adunare generală unde a fost majoritatea credincioșilor de față s'a adus deciziunea laudabilă: să se repartizeze în trei ani de-arîndul pe tot anul 400 coroane, din cari bani să se edifice școală după plan; pe un fum deci să vină pe 1 an 4 coroane. Repartiția anului prim s'a făcut și întărit de Prea Venerabilul consistor metropolitan. După-ce însă până la finea anului numai puțini au solvit, s'a încercat executarea. Și ce să vezi?

La agitațiunea expresă a lui Petru Fărcașiu, econom cu stare, însă fără dragoste de legea și limba lui, cetește foi, dar' face chiar contrarul poveștelor din acelea, care nu a dat pentru biserică și școală nici-când nimic, care e în stare să zică că mai bine dă la școala de stat 40 coroane pe an, decât la școala română 20 bani, biserica nu o cercetează, în adunările bisericești școlastice nu se prezintă, ci numai în ascuns agitează, câștigându-și adict pe Valeriu Roh, subjude și astfel cu influență, care încă e contrar la tot ce e bun și salutar, și prin acesta clasa cea mai miseră a poporului strigă în gura mare, că nici cari s'au subscris la protocolul luat de preot în adunare nu sunt datori să solvească, cu atât mai puțin cari nu au fost de față, i-a înduplecat a-și cere școală de stat, fiind ei în majoritate.

Zădarnice sunt predicile, îndrumările înțelepte și adevărat părințești ale

preotului, se înțelege în biserică și nu pe stradă și în birt, unde pretinde Petru Fărcașiu să se prezenteze preotul. Spriginiți și de subdii curților mari domnești și-au și înaintat cererea inspectorului de școale.

Onoratul public cetitor să-și facă acum judecata despre acest om fără de suflet, care pentru repartiția de 4 coroane agitează poporul, ispitindu-l, că la școala de stat nu vor trebui să plătească nici-când. Notez, că acest popor e scutit de toate greutățile, căci școala are 25 jugere în plata docentală, ear' marele binefăcător, Spect. Domn Dr. George Popescu, avocat în Turda, fiul preotului local, nu numai că a dăruit bisericeii din Jucul-inferior 10 acțiuni dela banca »Arieșana«, ci a zidit pe spesele sale casa parochială din peatră și cărămidă, care poate fi de model, costându-l aproape 4000 coroane, pentru care faptă nobilă, noi cari nu suntem seduși de demonul, precum și pruncii nostri îi suntem datori pe vece cu cea mai ferbinte mulțumită, despre ce, cum am zis, voi scrie de altă-dată.

Nu știu dacă vor reuși cu planul infernal, dar' cred tare, că pe agitator îl va ajunge bătaia lui D-zeu și disprețul tuturor oamenilor de bine.

Am făcut-o aceasta din îndemnul curat, că doar' până încă nu e târziu, poporul sedus va părăsi pe acest om, care cu sfaturile lui nimicitoare vrea să-l aducă să fie blăstemat de nepoți și strănepoți, și va apuca calea cea adevărată, ascultând glasul păstorului.

Jucanul.

Edward VII.

— Vezi ilustrația. —

Cetitorii nostri știu din numerii trecut, că în urma morții bătrânei regine Victoria a Angliei i-a urmat pe tron fiul ei Edward, bătrân deja și el, fiind de 60 ani. Nădejdea ce o aveau unii, că sub el va înceta nedreptul războiu contra Burilor, nu s'a împlinit.

Mormintele marilor noștri dela anul 1848.

De Silvestru Moldovan.

(Urmare).

Aron Pumnul.

Deșteptătorul Bucovinei. . . . Din sinul muntos al Ardealului multe riuri își fac calea în țările vecine, adăpând cu undele lor câmpiile setoase.

Asemenea lor, din mijlocul poporului românesc al Ardealului unii din marii noștri bărbați au trecut la frații din țările române împrejmuitoare, trăgând acolo fiecare din ei câte o adâncă brazdă culturală. Pănuțiu, Marțian, Papiu Ilarian și Solomon și-au căutat și aflat teren de muncă în România — Aron Pumnul și-a aflat o nouă patrie în țeara lui Stefan-cel-Mare, în Bucovina.

Oltean de origine, din comuna Cucu-lata, Pumnul la 1848 era profesor la liceul din Blaj. Pentru vastele sale cunoștințe și entuziasmul național, de care era stăpânit, Pumnul era iubit și stimat de toți, dar' îl adora

cu deosebire tinerimea studioasă. Când tinerimea din Oșorheiu pregătea poporul pentru adunarea dela Dumineca Tomii la Blaj, Pumnul îi dădă cel mai puternic ajutor. El scrie o însuflețită proclamație la popor, prin care-l chema la adunare și dădă fiecărui student câte un exemplar, așa că pe calea aceasta vestea chemătoare la adunare se răspândi în tot Ardealul.

Pentru aceasta, pentru vorbirile sale înflăcărâte și propagarea simțului național la tinerime, Pumnul fiind persecutat, se refugiază în Muntenia, unde fu arestat de Ruși. Din mâinile acestora scăpă cu fuga și trecând prin mari primejdii și greutăți, sosî toamna târziu la Cernăuți la Bucovina.

Aici fu primit foarte afabil, căci faptele îi erau cunoscute deja și află adăpost în casele marelui Român bucovinean, a boierului Eudoxiu Hormuzachi, în a cărui casă ospitală erau găzduiți atunci mai mulți emigrați din Muntenia și Moldova.

Pumnul deveni în curând foarte popular și iubit la toți Românii bucovineni și la 1850 fu numit profesor de limba română la liceul din Cernăuți. În calitatea aceasta el lucra în decurs de 16 ani cu un zel neobosit și cu entuziasm de admirat, sădind în inimile tinerimii și în toate straturile societății iubirea înflăcărată de neam și de limbă. Astfel deveni el deșteptătorul național al Românilor bucovineni prin forța științei și oratoriei sale, cu graiul viu și cu condeiul. El a compus mai multe manuale de școale pentru învățarea limbii române (»Lepturare«) și diverse studii.

Apostol al libertății în Ardeal, Pumnul a fost un mare și zelos apostol al rededeptării și al culturii românești în Bucovina.

A murit la 1866. A fost înmormântat în cimiterul cel vechiu din Cernăuți, de unde la 1886 rămășițele pământești îi fură strămutate de către »Societatea pentru cultura și literatura română din Bucovina« în cimiterul cel nou, în o criptă. Deasupra acestei cripte i-s-a ridicat la 1887 un monument, sfințit în anul următor, 1888.

Moartea lui Pumnul a fost deplânsă de întreaga românie din Bucovina și înmormântarea, precum și sfințirea monumentului s'au prefăcut în grandioase manifestații naționale. Dieta Bucovinei, la propunerea lui Eud. Hormuzachi, a luat act despre moartea lui, tinerimea l-a deplâns în duioase accente poetice, admiratorii i-au eternizat meritele neperitoare în discursuri panegirice și în articoli de ziare, ear' comitetul »Societății pentru cult. și lit. rom.« a luat inițiativa pentru crearea unei fundații, care să poarte numele lui Pumnul: »Fundațiunea Pumnuleană«.

Românii bucovineni s'au arătat vrednici de marele lor deșteptător. . .

Monumentul are în vîrf bustul lui Pumnul lucrat în bronz și două table de marmură neagră, cu următoarea inscripție, în litere aurii:

Pe cea din sus:

»Marelui bărbat al națiunii

ARON PUMNUL,

profesor c. r. de limba și literatura română la gimnasiul superior din Cernăuți

* (născut) 27 Noembrie 1818.

† (mort) 12/24 Ianuarie 1866«.

Pe cea din jos;

»Recunoștință eternă.

Societatea pentru cultura și literatura română în Bucovina

în numele conaționalilor.

1886«.

Edward VII., regele Angliei.

Andrei Murășanu.

Să cercetăm acum un colț încântător al marelui nostru Panteon, unde frumoasa Tîmpa își înalță coastele sale păduroase. Jos la poalele ei, în vechiul și vestitul oraș al Brașovului, vom da de mormîntul unuia din însemnații bărbați ai nostri.

Cînd ne apropiem de acest mormînt închipuirea nu ni-se agită de zingănit de arme și de fanfare de răsboiu. În locul astorfel de sunete răsună dulci acorduri de liră și voci nepătrunse întoană în accente energice:

»Deșteaptă-te Române!«...

Mormîntul este al poetului *Andrei Murășanu*.

Născut în Bistrița la 16 Noemvrie 1816 din părinți de meserie morari, Andrei Murășanu de mic a arătat înclinare spre știința de carte și prin străduință 'și-a creat, încă înainte de 1848 o frumoasă poziție socială, întărită ca învățător, apoi profesor în Brașov și în urmă sub absolutism translator la guvernul transilvan în Sibiiu.

Murășanu a luat parte, împreună cu Baritiu, cu Iacob Murășanu și alți scriitori, la mica noastră mișcare literară înainte cu o jumătate de veac. Talent poetic, el a ilustrat coloanele »Gazetei« și »Foi pentru minte, inimă și literatură« cu mai multe poezii, din cari a edat prima-dată o colecție la 1862 în un volum.

În aceasta colecție este și poezia »Un resunet«, care începe cu versul: »Deșteaptă-te Române!«... Un marș eroic scris la 1848, care în curînd s'a răspândit în toate colțurile locuite de Români și a devenit marșul național și cel mai iubit al tuturor Românilor.

Din poeziile lui Murășanu multe sînt slabe, dar' prin »Deșteaptă-te Române!« el 'și-a înscris nemurirea, astfel, că nu este riscată părerea unuia din criticii nostri, că și în cazul, dacă Murășanu n'ar fi scris decât singur resunetul »Deșteaptă-te Române!« el ar trebui pus între cei mai de frunte poeți ai nostri.

Prin acest resunet, care provoacă la deșteptare și zguduitor indeamnă pe Român la luptă și la o nouă viață, Murășanu a devenit preotul deșteptării noastre, după-cum bine îl apreciază Eminescu:

...Preot deșteptării noastre,
Semnelor vremii profet...

Murășanu a murit la 1863 în Brașov, ca pensionar. În anii ultimi ai vieții sale fusese alterat, în urma mai multor desiluzii și decepții, pe carî sufletul său de poet le-a resimțit poate prea adînc...

Este înmormîntat în Brașov în cimiterul din »Groaveri«. Românii din Brașov i-au ridicat la 1883 un monument, înalt cam de 4 m. de marmoră albă dela Nou (Dirste) cu o bază cadrată, care e din peatră comună, sură.

Monumentul are următoarea inscripție:

Laureatului poet

ANDREIU MURĂȘAN

1816—1863.

Românii brașoveni
1883.

Alexandru Papiu Ilarianu.

Voiți să vă faceți idee despre o însuflețire națională învăpăiată? Căutați-o și o veți afla la generația noastră dela 1848. Bătrâni și tineri, toți deopotrivă erau cuprinși de un sfînt entusiasm pentru idealurile naționale și pentru elptarea drepturilor poporului românesc. În vederea marilor evenimente în toate părțile locuite de Români se țineau întruniri, ear' tinerimea din Blaj, din Oșorheiu, din Cluj, din Sibiiu și din alte părți, cu dorul libertății în suflet, cutriera țeara, ca să lumineze poporul asupra evenimentelor, ce erau în preajmă și să-l pregătească pentru adunările naționale și pentru lupta de apărare.

Eată cum descrie Papiu Ilarian în scurte cuvinte rolul tinerimii, înainte de ce ea a fost silită să iee arma în mînă:

»Călătoria tinerimei de-alungul țerei te făcea să-ți aduci aminte de călătoria apostolilor și de preconiul romani, pentru-că nicăiri nu poți ceti în istorie o însuflețire mai mare, de cum era însuflețirea acestor tineri aprinși de dorul fericirii națiunei române. Ei făceau adevăratul serviciu al preconilor romani, anunțînd Românilor pretotindenea, »că se apropie ziua mîntuirii și pentru aceea tot Românul credincios să se afle pe Dumineca Tomei în Blaj la adunare, ca să țină consiliu, cum să scape națiunea română din lanțurile străinilor«.

Poate nici-cînd n'am avut o tinerime mai entusiasmata, mai disprețuitoare de primejdii ca la 1848, ear' un prototip al acestui entusiasm tineresc era între alții *Alexandru Papiu Ilarian*.

Apostol al românismului a fost el încă din tinerețe cu forța oratoriei sale, cu peana, cu mintea sa luminată...

Înainte de 1848 la academia de drepturi din Cluj el era unul din cei mai aprigi propovăduitori ai simțului și ideii naționale între colegii sei. Asemenea rol a jucat în Oșorheiu, unde era cancelist la tablă, apoi în adunările naționale, ținute la Blaj.

Inițiatorii și convocatorii adunării dela Dumineca Tomei la Blaj, premergătoarea marei adunări dela 3/15 Mai, au fost Iancu, Buteanu și — Papiu Ilarian.

În tot locul el se afla între cei dintău care sfătua, îndemna și încuraja cu zel și însuflețire la acțiune, la mișcare, la fapte.

Din cauza aceasta Papiu a fost prigonit ear' părintele său, care era preot pe Câmpie și mama-sa au fost schingiuiți în mod barbar de cătră rebelii unguri. În urmă — din răsbunare — tatăl-sau a fost spînzurat.

După revoluție Papiu 'și-a continuat studiile juridice-politice la Viena și Padua (Italia). După-ce s'a întors în patrie a trecut Carpații, punîndu-și talentele în serviciul României.

Bărbat de înaltă erudiție, Papiu și-a ilustrat numele cu scrieri istorice de valoare neperitoare, ear' în noua sa patrie a ajuns la cele mai înalte posturi: procuror general la curtea de casație, membru al societății Academice și ministru de justiție.

Durere însă, că în floarea vieții și în mijlocul rodniciei sale activități, a fost lovit de o crudă boală mentală...

Coardele s'au rupt, spiritul s'a sdrobotit, mintea luminată s'a întunecat...

Papiu a fost internat în casa de sănătate din Sibiiu, unde la 1877 moartea a pus capăt suferințelor lui. A fost înmormîntat cu mare pompă, în asistența unei mulțimi imense; au luat parte și deputați uni de-ale tinerimii.

Mormîntul 'i-se află în cimiterul-Panteon dela biserica română gr-cat. din Sibiiu. E împodobit cu un frumos monument de marmoră, ridicat de Academia română. Monumentul are în vîrf bustul marelui bărbat, ear' inscripția e de următorul cuprins:

ALEXANDRU PAPIU ILARIAN

născut în Budiu Trans.

27. Sept. 1827.

Doctor în legi. Profesor. Iuris-consult. Ministru Iust. Proc.

Gen. Membru societ. Acad. Rom.

Mort în Sibiiu 11/23. Oct. 1877.

Pe dos:

Pentru meritele literare
Academia română 'i-a pus
acest monument.

Simeon Prodan.

Incendiarea Aiudului... negreșit un episod înfiorător al luptelor dela 1848—9!

Dar' câte comune românești nevinovate n'au fost date pradă flăcărilor din partea rebelilor unguri, fără a se trage la dare de seamă făptuitoii sîlbatici. Ungurilor li-s'a devastat un singur oraș, Aiudul, cuib infect de șovinism și al urei de rassă, și ei până azi n'au încetat a lamenta și a pune în socoteala Românilor aceasta devastare.

Doi fruntași de ai nostri au fost acușați după 1848 cu incendiarea Aiudului: *Azente Sever* și *Prodan*.

»Preoți cu crucea 'n frunte«... Preot a fost Simeon Prodan și — erou. Turma 'și-a păstorit-o cu crucea, ear' cînd lipsă a fost s'o pere, a încins sabia vitejească.

La 1848 Prodan era preot român gr-or. în *Măgina*, lângă Aiud. Bărbat de valoare,

cu curaj neînfrânt și cu suflet verde românesc, a fost numit vice-prefect în prefectura lui Iancu. Sediul vice-prefecturii era Măgina. În acest post espus, la poalele munților, în apropiere de cuibul agitațiilor maghiare, de Aiud, Prodan a dat piept în mai multe rinduri cu cețele năvălitoare de rebeli și și-a apărât cu vitejie postul.

După înstăpânirea păcii în Ardeal, Prodan, împreună cu Axente Sever au fost acușați din partea Ungurilor cu incendiarea Aiudului. Ambii au fost arestați, ambii au suferit pe nedreptul martiraj, dar ambii au fost aflați nevinovați.

Mai mult a suferit din pricina calomniilor Prodan, ținut fiind în arest în fortăreața Alba-Iuliei până la 1852.

Curând după eliberare și-a întâmpinat moartea, în mod tragic. Călătorind dela Alba-Iulia la Teiuș a murit repentin în localitatea din urmă. Se susține până azi credința, că a fost otrăvit — de dușmani.

Este înmormântat în Alba-Iulia în cimitierul bisericii gr.-or. din oraș, aproape de turnul bisericii. O cruce simplă de piatră ne arată mormântul. Inscripția, cu litere latine și cirile mestecate, e următoarea:

Aici odihnește în Domnul

SIMEON PRODAN

*în vîrstă de 38 ani ai vieții
1852.*

Pentru meseriașii nostri.

Trebuie de-ale

meseriașilor nostri.

Un mésar harnic, care are toate documentele cerute de legea meserilor, află loc bun de muncă multă în Streza-Cârțișoara. Poate avea, dacă dorește, și un joagăr bun, făcut deja în comună.

Doritorii să se adreseze dlui Constantin Folea, econom în Streza-Cârțișoara, p. u. Alsó Árpás.

Un măiestru zidar află o calfă, care se recomandă pe lângă o plată moderată, dacă se va adresa dlui George Zidariu, calfă de zidărie în Maros-Vécs, comit. Murész-Turda.

Pravoslavnicul și slăninile.

Era odată un biet creștin sărac și cu o droaie de copii mărunți. Toată averea lui era gura femeii și gura copiilor, cari țipau de fie-ce; zi-le guri flămânde și pace bună.

Bietul creștin, ce făcui, ce dresă, s'alese de sfântul Crăciun c'un porc gras, că de sărac, sărac, dar' Crăciun fără porc, Paști fără ouă roșii, și nuntă fără lăutari, nu intră în capul Românului.

La Ignat dete să taie porcul, dar' cu cine? Muieră lui era cu mâinile legate; unde s'o lase copiii? Copiii, ca copiii mărunți, se adunaseră împrejurul ei, și cel mai mic sugăa ce mai avea de stors din țiftele ei slabe, ca de femeie săracă.

Se sucii Românul, se învîrti, dar' n'avea cu cine tăia porcul.

Nevoea îl făcui să se gândească la vecin, un vecin ciudat de tot, căci era

PARTEA ECONOMICĂ.

APEL.

Considerând, că singura foaie cu conținut pedagogic a învățătorimii gr.-or. române a ajuns din cauză, că învățătorimea nu o a spriginit nici moral-minte și mai ales nici material-minte;

considerând, că prin »Avisul« publicat în nrul ultim al »Foi Pedagogice« din anul trecut se dă, vrînd, nevrînd întregului nostru corp învățătoresc un atestat de tot naiv și de puțină cultură de inimă;

și în fine: considerând, că »Foaia Pedagogică« era acel călăuz, care te conducea fără greutate la calea adevărului, ca fără multă bătaie de cap, să propui materialul de învățămînt în școala elevilor și în tot cazul priincios scopului:

»Învățătorii și în special următorii învățători din tractul Agnitei: Ioan Paicu, inv. în Agnita, Nic. Rusu și Vas. Vēja, inv. în Alțina, Ioan Muntean, inv. în Bărghiș, Axente Domițian și Iosif Gli-gor inv. în Bendorf, Alexandru Bêrsan, inv. în Coveș, Alexe Manuil, inv. în Fofel-dea, Nicolau Suma, inv. în Ghizaș-a-inf., Ioan Tat, inv. în Ighișdorf-rom., Georgiu Gleja, inv. în Hundrubechiu, Ioan Varga, inv. în Marpod, Ioan Gregoroviciu, inv. în Nocrichiu, Ieronim Hêrtoagă, inv. în Proștea, Patrichie Pinte, inv. în Ruja, Nicolau Bugneriu, inv. în Jălisteat, George Rîgineală, inv. în Șoars, Bucur Muntean, inv. în Vecerd, Ioan Varga, inv. în Vesënd și Simion Toda, — pe lângă acestia Ioan Savu, inv. în Șulumberg și Emil Mândoce, inv. în Cinc, cari din cauze binecuvîntate n'au luat parte la consfătuire, totuși și în numele acestor 2 putem zice, ca se ne privească pe toți aici scriși Prea On. Domn Dr. D. P. Barcianu de abonenți ai »Foi Pedagogice« la cas când ar mai reînvia; căci regretăm din inimă apunerea aceleia. Conștii fiind însă, că numai atîția fiind abonenții, cu greu s'ar mai pute hotări competenții la redigiarea ei și pe mai departe, ne luăm voe a face apel către toți învățătorii români gr.-or. din patria noastră și în special către aceia,

cari au vocațiune pentru cariera învățătorească, să se adreseze către șefii lor tractuali cu câte o corespondență, în care să-i avizeze despre aceea: »cumcă dinșii, — dacă cei competenți s'ar simți îndemnați a redigia »Foaia Pedagogică« și pe mai departe, — sînt învoiți a plăti abonamentul ei de 6 coroane anual«. Prea On. D-ni protopresbiteri și respective adm. protopresbiterali, să avizeze apoi din oficiu pe Prea On. Domn referent școlar, care a fost totodată și redactor al numitei foi, care computând învățătorii abonați, numai decît va pute concluda, că mai pute va redacta — și pe viitor sau nu.

Acesta ar fi îndemnul propriu, care e cel mai respectabil.

În cazul însă când acest apel sau poate altul mai acomodat nu ar avea succesul dorit, foarte ușor ar pute, Prea Venerab. consistor archidiececan — invita pe Prea On. Domn Dr. Barcianu a o redigea și pe mai departe, ear' pe d-nii învățători a-i sili să o aboneze. Dacă putem fi siliți a abona »Telegraful«, ceea-ce nu e rău, de ce să nu fim siliți a abona o foaie, care ne trebuie ca pânea de toate zilele!? dacă altcum nu merge.

Agnita, Februarie 1901.

Din însărcinarea corpului învățătoresc din tractul Agnitei:

Ioan Paicu,
învățător.

Prelegeri economice.

I.

După-cum am arătat în numărul 47 al »Foi Poporului« din anul trecut, am fost delegat din partea reuniunii economice a comitatului Făgăraș, ca prelegător economic pentru comunele Scoriei, Colun, Sărata și Cârța, unde am ținut în decursul iunilor de iarnă, în fiecare comună câte trei prelegeri despre creșterea vitelor, despre gunoiu și despre plantele de nutreț.

După-ce 'mi-am terminat prelegerile numite, cred a fi de interes și pentru celalalt public cetitor, publicarea rezultatului aceloră, precum și părțile mai însemnate din acele prelegeri. O fac aceasta cu atîta mai virtos, cu cît vîd,

— Lasă, lasă, omul lui D-zeu, că pentru Dumnezeu am muncit.

Ei, cine-'mi fusese omul cu crucile!

De lăcomia dracului, când ești lacom, nici crucile, nici viețile sfinților nu te scapă. Uite așa, îi rămăsese pe suflet slăninile, că mult erau albe, și groase ca un lat de palmă și mai bine; și le simțea pe limbă și în cerul gurii.

Eacă de ce pravoslavnicul așteptă, până după miezul nopții, fără să închiză ochii, trudindu-se cu gândul cum să șteargă slăninile spânzurate în podul casei.

Se gândi el ce se gândi, și înainte cu un Doamne ajută și cu sfînta scriptură.

Când ajunse la ușa vecinului, vecinul sărac, rupt de oboseală și ghemuit de frig, dormia dus, cu nevasta și cu copiii, claie peste grămadă.

Cucernicul bătrîn vrî să încerce cît de adînc le e somnul, și bătînd tare în ușa zise cîntînd:

bătrîn, singur cuc, uscat, păcălit și ducea o vieață de călugăr, de pravoslavnic, de pustnic, de sfânt în toată legea, bombănind toată noaptea și toată ziua viața sfinților părinți.

Și de, bietul creștin, dese-ori risese de bătrîn: »prea într'una, într'una, cruci peste cruci, și cine face într'una cruci, nu e cu crucea-'n sin!«

Dar' n'avî cum s'o cârniască, și chemă pe bătrînul pravoslavnic ca să taie porcul.

Și așa tăiară porcul.

Aprinseră un foc de paie cu câteva găteje, îl pîrliră, îl frecară cu cărămidă; îl spintecară, ear' slăninile le făcură în patru și le atîrnară în podul casei.

La urmă, Românul mulțumit, voi să dea câteva bucăți de carne pravoslavnicului, ear' acesta își făcui cruce, se cutremură, și cu nici un preț nu voi să primească, zicînd c'un glas de mucenic:

că asemenea dări de seamă sau publicări sînt la noi ca și corbii cei albi.

Deși prelegerile erau anunțate din partea primarului, după modul usitat în comună, apoi din partea preoților la biserică, cari în două comune au fost designați și ca președinți ai aceloră, totuși la prima prelegere mai în fiecare comună nu asistau mai mulți ca 50—60 de ascultători. La a doua prelegere însă numărul ascultătorilor se ridica la 100, ear' la a treia prelegere numărul ascultătorilor trecea departe peste sută. Astfel interesul pentru prelegerile economice s'a ridicat treptat, așa că la prelegerea din urmă, chiar dintre simplii economi, unii și-au exprimat dorința într'acolo, când aș pute să mai continuez cu acelea.

La începutul prelegerilor, am arătat economilor adunați scopul pentru care m'a trimis reuniunea economică ca prelegător; am arătat că astfel de prelegeri sînt introduse în țeara întreagă din partea dlui ministru de agricultură, ca să se dea prilej și plugarilor de a mai auzi și învăța câte ceva din economie; am arătat, că prelegerile acestea sînt ca un fel de școală pentru cei crescuți; am arătat, că nu am venit în comună, ca să le cer nimic, ci ca să le dau, nu bani, ci mai multe sfaturi și povești înțelepte, cari urmându-le și aplicându-le în viața practică de toate zilele, pot să ajungă mai curînd la o stare și avere înfloritoare, după-cum sînt și economii de prin alte țări mai înaintate în economie.

Trecînd la economia vitelor, despre cari am ținut prima prelegere, am arătat, că în timpurile străvechi economii se ocupau mai numai cu creșterea vitelor, că patriarhii cei vechi țineau vite cu sutele și cu miile, după-cum cetim și în Sf. Scriptură, că atunci economii de vite duceau o viață de nomazi (călători), mutându-se cu turmele lor de vite unde aflau un pășunat și o apă mai bună pentru adăpat, că înmulțindu-se treptat neamul omenesc și îmbulzindu-se tot mai tare în ținuturile mai bogate în pășuni, unii au fost siliți a mai și emigra, căutându-și alte ținuturi, ear' cei rămași au început a împărți câmpurile prin anumite semne și movile, și a mai

restringe creșterea vitelor, mai cultivînd și anumite bucate.

În modul acesta ni-se înfățișează primii economi de vite, cari ținînd un număr așa mare de vite, se înțelege, că nu se prea puteau ocupa mai deaproape cu creșterea lor, ci acestea erau lăsate așa precum le creștea mama natură. De aceea atunci vitele și erau de un soi mai simplu și mai prost. Economii, cari țineau sau mai țin și astăzi vitele așa precum li-le dă mama natură, se numesc simpli ținători de vite, ear' aceia, cari aleg și știu îmbunătăți soiul lor, se numesc adevărați economi de vite.

Rasele de vite cornute, cari se află astăzi în mâinile economilor noștri, se pot împărți în trei grupe mai mari, și anume: vitele de munte (mocănești), cu coarnele mai scurte, ear' trupul asemenea mai scurt și îndesat; vitele delaseș cu coarnele și trupul mai lungi și puternice și vitele roșii-tărcate (Pinzgau) cu trupul mai lung și gros, ear' coarnele scurte și galbine.

Am arătat, că în comitatul nostru sînt mai cu seamă vite delașes, de cele albe. Vitele roșii-tărcate, cari au început a se crește și în comitatul nostru în timpul din urmă, sînt numai niște corciuri, provenite dela taurii Pinzgau, cu cari au început a se provede comunele în timpul din urmă.

Am arătat însușirile bune și rele la fiecare din aceste trei soiuri de vite. Am arătat, că soiul curat Pinzgau, trebuie să aibă următoarele semne deosebite: nasul, buzele, coarnele și unghiile picioarelor trebuie să fie de tot galbine; perii dimprejurul botului și de pe lângă ochi deasemenea trebuie să fie galbini, începînd dela spete, trebuie să meargă o fâșie albă, ca de 3—4 degete, care spre coadă se lățește tot mai tare; fâșia aceasta nu trebuie să fie mai lată ca de o palmă; coada trebuie să fie întreagă albă, de sus până jos; picioarele dindăr, să nu fie de sus până jos roșii, ci pe partea dindăr se coboară, ca și pe spata o fâșie albă; pe sub foale asemenea trebuie să aibă o fâșie albă, ca și pe spate; fâșiile mai late ca de o palmă pe spate sau foale, precum și pe tele albe de pe coaste arată semne de corcire.

Am arătat, că vitele roșii-tărcate pentru aceea sînt mai de preț, pentru-că cresc și se desvoaltă mai curînd ca cele albe. La doi ani cele mai multe juninci es fătate, ear' viții de sub vacă se pot vinde la câteva luni, cu un preț, la care cei albi, nu ajung de multe-ori nici la vîrsta de un an. Dar' ceea-ce este și mai de mare însemnătate la vitele roșii-tărcate, este însușirea lor bună, că, când se îngrășe grămădesc multă carne în trupul lor. De aceea se și plătesc apoi la vînzare de două-ori mai scump ca cele albe, fiindcă acestea când sînt grase, grămădesc în trupul lor mai mult sîm, ear' acesta e numai pe jumătate așa de scump ca carnea. (Va urma).

Societăți de asigurare pentru vite.

Conform făgăduinței făcute în numărul trecut începem mai la vale publicarea unui proiect de statute pentru societăți de asigurare a vitelor. Importanța acestor tovarășii o cunosc oamenii noștri, dacă nu din propria lor experiență, apoi din cele publicate de noi asupra acestui lucru. La urmă vom da și niște lămuri mai amănunțite.

Statutele însoțirii proprietarilor de vite în comună...

Dispoziții generale.

§. 1.

Numirea.

Însoțirea poartă numirea: „Societatea proprietarilor de vite cornute, boi, vaci din...“.

§. 2.

Scopul.

Scopul însoțirii este ajutorarea reciprocă a asociaților în cas de periclitate a vitelor lor asigurate.

Dispoziții speciale.

§. 3.

Membru al societății poate fi oricare locuitor din comună, carele e recunoscut de om onest și și împlinește datorințele de membru impuse prin aceste statute.

§. 4.

Fiecare membru plătește o taxă de înscriere, carea deocamdată se stato-

— Deschideți voi porțile, căci vi se vor deschide vouă porțile cerului!

Aș! bieții oameni dormiau duși; nu se auzi nici pic; barem unul să se fi învîrtit de pe o parte pe cealaltă. Ei, greu să ai năravul de-a te învîrți când îți rămîne spatele gol. Și ei abia se potriviseră, spate în spate, cu nasul în zdrențele lor de velințe.

Vězînd cucernicul bătrîn că dorm cu toții ca niște bolovani de peatră, începî și hîț în dreapta, hîț în stînga, până descue ușa omului; când se pomeni în lăuntru, ca să vadă cum dorm, o luă popește, făcînd cruci late:

— Acesta este întunerecul cel vecinic și scrâșnirea dințilooooor!

Și nimic, nici o scrâșnire de dinți.

Cucernicul ear' îi trase o cruce, și puse mîna pe bărbat și-l hîțîl, cîntînd pe lung și tare:

— Bălaurul acesta pe care l-ai zidit a-l batjocori pe dînsuul!

Aș! pace! de unde? par'că era bălaurul.

Și dibuind până la capătul celalalt al patului dete peste muliere și zise:

— Marea aceasta este mare și laaataăă!

Ear' învîrtînd mîinile pe deasupra copîilor mai zise:

— Acolo, jivinii mari și mici, maari și mîiici corăbiile umblăăă!

Și încredințându-se că dorm toți ca niște bușteni, se duse în tindă, orbăcîl până înimeri scara și așezîndu-o la gura podului, zise prîlung și pe nas:

— Aceasta este scara pe care vîzut-o-a Iacov în vis, și ângerii Domnului se suiau și se coboraaau!

Ear' când se sui în pod și puse mîna pe slănină, zise:

— Suitu-te-ai la înălțime și robîtua-i robîiimeee!

Dar' hop!, ce cu gîndul n'ar fi gîndit, când voi să se coboare pe scară,

tremurîndu-i mîinile de frică și de frig, îi scapă o slănină, și slăcina răbufni de niște străchini și căldări pe care le sparse cu mare sgomot de să se deștepte și petrite.

Și pravoslavnicul, încercă o cruce și zise:

— Întristat este sufletul meu până la moarte! Doamne, păzește-mă de cîsul acesta și mă izbăvește de cel răeău!

Și eacă și omul din casă se deșteaptă, aprinse o luminare și vîzînd scara la gura podului și o slănină trîntită jos, ridică toată casa în sus și inhăță un retevei, și se repezi pe scară în sus.

Ear' pravoslavnicul spăriat rupse învîlitoarea ca să scape și zise, cu glasul tremurînd:

— Ruptu-ai sacul tîu, Doamne, și m'ai încins cu veseliiie!

Și pe când hoțul de păgubaș era în pod, pravoslavnicul era pe casă, și luîndu-și inima în dinți ca să sară jos, îngîna:

rește cu..., din care taxe se va forma fondul de rezervă al societății și carele e neatacabil până la dizolvarea societății (§. 23).

§. 5.

Fiecare membru e dator a solvi taxa de membru în termen de 8 zile dela datul înscrierii. Aceasta taxă deocamdată se statorește cu ...%, din prețul vitei asigurate, statotit de comisiunea estimatoare. Dacă membrul în acest interval nu solvește taxa, nu mai poate reflecta la suma despăgubirii și taxa de înscriere solvită deja, rămâne în favorul societății.

§. 6.

Despăgubirea se dă numai după trecerea timpului de 48 ore dela solvirea taxei de membru, eară dela întâmplarea periclitării numai după opt zile.

§. 7.

Din prețul despăgubirii se detrag ...% în favorul fondului societății.

§. 8.

Nu mai vite constatate de sănătoase și trecute de un an pot fi asigurate.

§. 9.

Vita periclitată de moarte din cauza și vina proprietarului nu se despăgubește; vina însă trebuie constatată.

§. 10.

Vita periclitată și devenită neharică de muncă, dacă proprietarul în termen de 24 ore pretinde despăgubirea, devine proprietatea societății, care dispune de ea în sensul acestor statute. (§. 15).

§. 11.

La cas de consumare totală sau parțială a fondului societății, așa că starea lui nu poate presta toate cererile îndreptățite de despăgubire, se face repartitie în %, după suma asigurată asupra tuturor, inclusive și a celor de despăgubit.

§. 12.

În cazuri de epizotie înceată activitatea societății în privința despăgubirii, până după trecerea epizotiei și capitalul ei rămâne neatins în depunere.

(Va urma).

— Și schiopii vor sări ca coorbuli! Și bîlbîie jos.

Păgubașul după hoț.

Fugi păgubașul, fugi pravoslavnicul cu slăninile. Și svîrrr Românul cu reteveii după cucernic și-l pocni în cap; dar' de unde, hoțul se cadă?

Și de durere gonea de-i sfîrșiau picioarele!

Și trecîndu'și mîna prin pîr și dînd de sânge zise, cam popește, cam hoțește:

— Unsu-ai, Doamne, cu unt, cu unt de lemn caapuul meu!

Și bietul păgubaș auzîndu-l și vîzînd că nu-l mai ajunge, se oprî locului, încrucișă mînile pe piet, dădî din cap și zise și el cu glas lung, făcînd după glasul pravoslavnicului:

— Adevăr zic vooouă, că hoțul fuge mai iute decât păgubaașul...

Delavrancea.

Prăsirea galițelor.

Soiurile de rațe. Rața de Peking. Soiul acesta se trage din China, și s'a lătit pe la noi foarte tare, fiindcă are un trup de tot mare, se prăsește ușor și se îngrășe iute.

Rața de Peking are trup lungureț, pene albe, cioc galbin-roșetic și se deosebește de rațele de rînd prin mersul ei oblu cu capul înălțat. O rață de Peking bine dezvoltată cântărește 3—3½ chilo-grame.

Soiul acesta de rațe se poate recomanda între altele spre prăsire, fiindcă are ouă mari și multe, se îngrășe ușor și suferă și clima mai aspră, se împe-nează iute, crește repede, ouă într'un an câte 85—90 ouă, cari au o greutate de până la 85 gr.

Se pot ușor corci și cu rațele noastre domestice de rînd. Rațele corcote încă sînt mari.

Penele acestor rațe sînt foarte bune și ajung la preț penele de gîscă.

Guvernul țării noastre se nisuește a lăți pentru prăsire tot soiul acesta. La noi se pot procura dela pepinăria statului înființată lângă institutul agromonic din Cluj-monoștor, comitatul Cojocnei.

Rața turcească se ține în curte mai mult de plăcere, decât pentru folos, fiindcă carnea ei are gust și miros de bisam, cere se simte mai tare la rațele mai bătrâne. Are o culoare sau albă, sau neagră; pistriță e numai la cele corcote. Rățoiul dela rațele noastre de rînd nu se împreună cu rața turcească, pe când rățoiul turcesc se împreună cu rața noastră domestică. Din corcitură aceasta es foarte frumoase esemplare, a căror carne este foarte gustoasă. Corciturile acestea nu se sporesc, tocmai ca și catirii.

Rața de Ronen și Aylesbury vine în mărime după cele de Peking și cele turcești. Rața de Aylesbury este cu ceva mai sulegetă și mai lungureată, ca cea de Ronen, dară în mărime sînt asemenea.

Rața de Ronen are penele asemenea celor dela rațele comune. Fiindcă murdăria nu se prinde ușor de ele, se recomandă ținerea lor îndeosebi în locurile acelea, unde nu dispunem de apă multă.

Penele rațelor de Aylesbury sînt albe ca zăpada, eară ciocul e de un roșu spălăcit.

Rațele aceste sînt foarte bune pentru îngrășat și se pot corci cu rațele noastre domestice. Corciturile din acestea sînt mai mari.

Rața vîneată de Svedia are pene vinete-negrîi foarte frumoase, este mai mare, ca rațele domestice, se îngrășă iute și ouă multe ouă. La noi soiul acesta este încă puțin cunoscut, cu atât mai lătită e în Germania.

Rața de munte are penele cele mai frumoase între toate paserile domestice. Rățoiul cântărește aproape 2 chlgr. și are o lungime de 2 urme. Ciocul este roșu-luciu, rădăcina ciocului e bulbucată. Capul și partea de sus a lui e verde-închis, partea de jos a grumazului este albă, pieptul și mijlocul spatelui este împodobit cu un brîu luciu de culoare

castanie, partea de sus a aripelor și mijlocul spatelui sînt albe; penela de lângă umăr sînt negre, celelalte albe, cele din aripi sînt verzi și portocalii. Coada e albă, tot așa foalele, care are peste mijloc o fâșie neagră.

Rața de munte e originară din Europa-de-nord și Asia.

Rața de Olanda este moțată și de culoare deosebită. Este mai mică, ca rațele noastre. Ciocul acestei rațe este la vîrf încovoiat.

Rața de Brasilia s'a adus prin societatea zoologică din Londra în Europa prin Buenos-Ayres. E foarte frumoasă și blîndă, are culoare neagră, spălându-se se albește.

Rața lingurarie are carne de tot gustoasă; este mai mică, ca rața noastră domestică; ea se trage din America. Ea trăește numai în locuri de acele unde află insecte și vermi din destul. Ciocul acestei rațe frumoase este negru și se lățește la capăt.

Penele de pe cap și grumazi sînt așa de strălucitoare, încât apar când verzi, când brunete. Cele de pe trunchiu sînt albe, pe spate negre, pe aripi vinete-cenușii.

Reghianul.

SFATURI.

Curățirea covoarelor se face iarna mai cu succes așezîndu-le cu fața cea bună pe zăpadă înghețată și bătîndu-le apoi cu prăvuitorul. Toată necurătenia și tot pravul rămîne pe zăpadă și covorul se face ca nou, îndeosebi în ce privește culoarea.

Mijloc contra nasului roșu. Chlorcali 1.0, — alifie-paraffin 90. Din aceasta se ia în fiecare seară o bucatică cât o mazere și se freacă nasul timp de cinci minute.

Ferestrele înghețate se desghiață ușor, dacă le frecăm cu un petec muiat în spirt.

Curățirea panglicilor colorate, a cravatelor și a cărpelor de mătășă, se face ușor, dacă le spălăm în apă caldă, în care mai întăiu am amestecat câteva gălbînuse de ou. — După aceasta le clătim în apă rece și le călcăm încă umede.

Petrolul se nu se țină nici-cînd în sticle deschise, ci în sticle întunecoase, pentru-că lumina directă, respective razele soarelui, descompune petrolul, prin ceea-ce perde mult în puterea de a da lumină. Mai recomandabil este un borcan de tinichea.

Știri economice.

Reuniunea a III-a de înmormîntare din Sebeș dispunea la finea anului 1200 de o avere de 13.381 coroane 22 bani.

Starea sîmănăturilor în România. După rapoartele publicate în Monitorul oficial, starea sîmănăturilor e în întreagă România foarte bună.

CRONICĂ.

Moștenitorul de tron Francisc Ferdinand cu soția sa Sofia Hohenberg au plecat din Meran la castelul din Rottenstein și acolo așteaptă îmbucurătorul eveniment familial.

În amintirea iubiților răposați. Domnul Sabin Cerbu, paroh în Păreu (tr. Făgăraș), cu scop de a eterniza memoria mult regretatei sale soții, presbiteră Aneta Cerbu n. Moșoiu, a dăruit fondului văduvelor și orfanilor meseriașilor români, administrat de „Reuniunea sodalilor români din Sibiu”, suma de 5 cor. Starea fondului 722 cor. 20 bani, elocati la „Albina”.

Dr. George Popovici, distinsul naționalist al fraților Bucovineni, a plecat pentru a consulta arhivele din București, Iași și Chiev. Pe cât suntem informați, dl Dr. Popovici prepară o publicație asupra istoriei de drept în ostul Europei.

La „revoluția” din Lisa. Ni-se scrie din Făgăraș: Referitor la pretinsa „revoltă” din comuna Lisa, buciurnată tendentios și malițios prin ziarele unguerești, după cari ați binevoit a lua notiță în prețuita „F. Pop.” dela 10 Martie a. c., vă rog a publica următoarea rectificare:

Comuna parochială și-a zidit o biserică pompoasă, ear’ spesele clădirii s’au repartizat după clase pe credincioși. Repartiția a fost aprobată de toate forurile bisericesti și civile competente încă pe la anii 1896. Dar’ antistia comunala, contrar tuturor arătarilor pe la autorități, a trăgănat de ani de zile încasarea.

Ca ultim remediu reprezentanța bisericască prin avocatul seu Dr. Ioan Turcu, a făcut arătare la înaltul minister contra autorităților, cari nu voiau să încaseze o repartiție aprobată.

Înaltul minister, prin viceșpanatul comitatului Făgăraș a dat ordin strict ofiului pretorial concernent, ca însuși să eșecuteze încasarea repartiției, ear’ primăria comunala să o tragă în cercetare. Și deci în scopul acesta a eșit pretorul Carol Mester la fața locului, rugând totodată și pe protopopul tractului, Iuliu Dan, ca în aceeași zi să poțtească și d-sa în comuna Lisa, da de cumva s’ar pută aplana lucrurile pe cale pacinică, esoperând cumva și de undeva vre-un împrumut pentru cei ce n’ar ave bani la îndemână, ca să nu le mai secuestreze vitele.

A și succes pasul făcut de protopresbiterul tractual, în urma înțelegerilor avute antemeridiane, formându-se mai multe grupe dintre cei cu pretențiuni egale, ca să ridice împrumuturi spre acoperirea neînsemnatei datorii ce o avea fiecare. Dar’ în timpul prânzului, niște agitatori, pe cari de astă-dată nu-i numesc, au îndărătneic de nou poporul. Și astfel pretorul a pus eșecutia în curgere. La a treia casă, proprietarul s’a opus postându-se în poartă și fără multă ceremonie gendarmii l’au legat și dus la primăria comunala. Ear’ soții lui răsvrățiți s’au adunat înaintea cancelariei, cu mâinile goale, cerând eliberarea arestatului.

Într’atâta a stat toată „revoluția”, despre care cu așa emfasă buciurnă zia-rele jidano-maghiare. Deci e o minciună goală, că a fost „revoluție” și că preoții ar fi fost atacați și alungați de oameni înarmați cu ciomege și cu pari. Preoții nici nu se aflau la fața locului.

De sine se înțelege, că agitatorii cari au sedus și răsvrătit poporul au fost escortați la Făgăraș; ear’ că oa-

menii au fost seduși și amenințați ca să nu plătească repartitia, dovedește faptul, că credincioșii se imbiau pe sub ascuns să plătească, numai să nu-i știe agitatorii. Ear’ a doua și a treia zi după cele întâmplare, cei cari n’au avut banii la îndemână, furnicau pe la băncile din Făgăraș, ca să și esopereze bani să plătească. Olteanul.

† Dimitrie Antonescu, avocat, fost referent episcopesc la consistorul din Arad, după o boală îndelungată a răposat ieri dimineață în vîrstă de 56 ani în Arad.

Jos cu geșeftarii deputați. În zilele trecute socialistii din suburbiul Elisabeta și Teresia din Pesta au împrăștiat prin oraș mii de țiduli albe, pe cari erau tipărite cuvintele: *Jos cu deputații geșeftari! Cine e bun de soldat, acela e bun și de alegător!*

La două săptămâni închisoare de stat pentru lesa-majestate a fost judecat birtașul din Hunedoara, Petru Moisin, din partea tribunalului din Cluj. Precum am amintit la timpul seu în foaia noastră, procuratura pornise proces în contra lui Moisiu pe motivul, că ar fi vătămât pe Regele, când la 17 August 1899 cu ocaziunea nașterii M. Sale și-a împodobit ferestrele iluminate cu chipul lui Horia și Avram Iancu. La pertractarea ce s’a ținut ieri în Cluj apărător al acusatului a fost avocatul din Orăștie Dr. A. Muntean. — În contra sentenței tribunalului s’a însinuat recurs atât din partea procurorului cât și a apărătorului.

Un omor și răpirea unei fete. O întâmplare senzațională se anunță din Becicherecul-mare: Tinerimea din Dolova a aranjat o petrecere cu dans. Dimineața după sfîrșitul balului, tînărul Milutin a petrecut acasă pe fața vecinului Curmici. Pe drum însă deodată observă, că fata a dispărut de lângă sine. Nu peste mult doi indivizi lovindu-l în cap l’au omorît, ear’ pe fată legându-o au dus-o în trăsura închisă până într’un sat vecin. Aici au maltratato o săptămână, apoi earăși în timp de noapte au transportato la Panciova, de unde i’au dat drumul pe jos către casă. Poliția conform mărturisirilor și descrierii date de fată, urmărește pe criminalii făptuitori.

De-ale statistice. În Ianuarie a. c. s’au născut în țările coroanei ungare 58 509 copii și au murit 50 482 persoane, crescînd deci populația cu 8027 suflete. Mai puține nașteri au fost în Transilvania. Căsătorii s’au încheiat 19 040, între acestea 29 între creștini (?) și Jidovi. Cele 683 focuri din 573 comune au pricinuit o pagubă de 1 milion 213 318 coroane. Pasapoarte s’au dat 7218, dintre cari 3537 pentru America și 1868 pentru România.

Eară rachiul. Într’un restaurant de gară se învoi un călător să plătească unei calfe de butar (pec) atîta rachi de prune, cât va pută să bea. Calfa a beut până a căzut mort.

Grindină iarna. În Arad a căzut peatră între tunete și fulgere. În întreg comitatul Aradului a fost ploaie amestecată cu grindină, care pe la Boroș-Ineu era de mărimea alunelor. Fenomenul acesta s’a observat și pe la Buziaș, Deta și Biserica-albă.

Răspuns nimerit. Pentru-ce nu locuiesc oameni în lună? La întrebarea aceasta a răspuns de curînd unul dintre prizonierii buri de pe Ceylon. Bătrânul luptător, care a primit în bătălie o mulțime de răni, se află în spital, în cura unui medic tînăr englez. Medicul,

om glumeț, într’o zi puse bătrânului bur întrebarea, dacă a auzit vre-odată, că în lună locuiesc oameni?

— Nu se poate, dle, — răspuns răsboinicul.

— Și pentru-ce nu s’ar pută?

— Pentru-că în casul, când și în lună ar pută locui oameni, Englezii deja de mult ar fi încercat să-i scoată afară de pe moștile lor.

O bancă ungurească bancrotă. Institutul de credit și de economie din Chichinda-mare a bancrotat. Pagubele sînt de 500.000 coroane. 400 000 cor. perd numai bieții meseriași, țărani și funcționari mai mici, cari încrezîndu-se în cinstea băncii și-au depus economiile lor la ea. Români, feriți-vă de bănci străine!

Leacuri băbești. Două fete de țeran, îndrăgostite foc în doi flăcăi, cari se vede, că nu le prea purtau grija, s’au îndreptat către o „vrăjitoare” pentru sfat. Aceasta le-a dat o beutură, punîndu-le la inimă să o bea când va fi umbra mai scurtă. Așa au și făcut, dar’ în loc să vină flăcăii cu inima aprinsă la ele, a venit moartea. Ce folose acum, că pe ucigașa Ana Oncik a dat-o pe mîna tribunalului și ele zac sub glia rece!

Zăpadă roșie. Luni dimineața a căzut la baile din Gastein (Salzburg) zăpadă roșietică până la o înălțime de 3 centimetri. În Willach a fost o furtună, în decursul căreia s’a observat o deosebită lumină galbină produsă tot de zăpada colorată galbin. În Klagenfurt încă a căzut zăpadă de culoare galbină-roșietică.

Contra ce nu există asigurare? Zilele trecute într’un Săcuiu, așa cam de vre-o 50 ani la „Transsylvania” din Sibiu.

— Am auzit, domnule, — zice către unul din funcționari, — că aici se primesc asigurări.

— Da, se primesc, — răspuns oficiantului.

— Apoi am o nevastă tînără, aceea mi-ar plăce să o asigur, — continuă Săcuiul nostru.

— Bine, contra ce?

— Vecinul meu are un flăcău, și acela și-a pus ochii pe nevastă-mea; e tare primejdios, contra lui aș vrea să mi-o asigur, mă rog la domnu.

Oficiantul abia ținîndu-și risul, răspuns.

— Contra aștorfel de pericole nu există asigurare; dacă am accepta asigurări de natura asta, într’un an am bancrotă.

Săcuiul s’a scărpinat în cap necăjit și a părăsit oficiul de asigurare.

Tălharul Pete-Postás János a fost strangulat ieri dimineața în Sabaria (Szombathely). Toată noaptea și-o petrecuse în veselie. Preoții n’au voit să suferă lângă sine. În cursul nopții a fumat 16 țigări de foi. Dimineața a căpătat un ceai și un pahar de rachi. Când îl conduceau la locul de pierzare zimbă în dreapta și în stînga. Pe panduri i’a întrebat: „Care-i Balı Mihály (călăul)?”. Apoi zise: „Așa un om nevinovat încă n’a stat sub furci”.

Când îl apucară să-l pună în ștreang zise: „Purtați-vă bine cu mine, altcum vă cârpesc de nu mai ajungeți la Pesta”.

Când îi puseră ștreangul în gât strigă către călău: „Vezi să nu-mi cadă pălăria din cap!” Asta i’a fost ultima vorbă. După cinci minute medicii i-au constatat moartea.

Pentru sfânta biserică. Parochia ortodoxă română din Certege s'au reînființat în 1850 și a căpătat ca cinste niște festnice vechi de lemn, cari nu se mai puteau folosi. Văzând această lipsă bunele și evlavioasele parochiene Sofia Cothișel lui Nicodim și Ruxanda Trifa lui Dumitru, cari și în anii trecuți au contribuit cu odoare la înfrumusețarea casei lui Dumnezeu, au procurat două festnice din bronz în mărime de 1 m. 80 cm. cu suma de 480 coroane, cari azi împodobesc biserica. Parochienii bisericei prin comitetul parochial pentru această faptă bună și creștinească isvorită din dragostea față de biserică și-au exprimat mulțumită, dorindu-le deplină sănătate și tărie, ca încă mulți ani să trăească spre binele și cinstea bisericei; deci și pe calea aceasta li-se aduce mulțumită și recunoștință. Certege, în 20 Februarie 1901. În numele parochienilor: *Constantin Cothișel*, preot ortodox român.

Din Cut ni-se scrie, că drept răscumpărare a gratulărilor de Anul-Nou au mai contribuit pentru fondul școlai și d-nii N. Velțianu, ofic. în pens. și Sev. Nistor, col. de dare, câte 1 cor., cărora încă li-se mulțumește.

Petrecere românească în Bitolia. Frumoasele noastre jocuri naționale au ajuns până la Marea-egică, la frații nostri din Macedonia. După cum i-se scrie „Gazetei Macedoniei”, în Bitolia s'a dat la 27 Ianuarie (9 Februarie n) primul bal românesc, care a reușit foarte bine, luând parte la el, afară de Români, căpeteniile tuturor autorităților cu nevestele lor. Îndată-ce a venit dl consul român Constantinescu, s'au început horele naționale, executate pe scenă de 6 elevi dela liceu. Băiatul dlui Maimuca, îmbrăcat olteneste, le cânta din vioară tot pe scenă. Când s'a ridicat cortina și au început să ese din culise în horă îmbrăcați toți național, cu brâne largi, cu pălării cu panglici, opinci cu clopoței ca căluserii, sala a isbucnit în aplause furtunoase. S'a dansat întâiu Hora voinicească, Romanul și apoi Bătuta; cu deosebire la aceasta sala era electrică, toți strigau „ura”, „bis!” și nu s'au liniștit până n'au reapărut. Auziai pe consuli zicând franzozește: „C'est ravissant!” (Asta-i fermecător); ear' valiul (guvernatorul turcesc): „Aferim!” Apoi au început o horă mare, la care au luat parte toți. Era un entusiasm fără margini. S'a dansat cu o plăcere ne mai pomenită la Bitolia; consuli au stat până la 2 dim, valiul și Turcii până la 3, Românii până la 4½.

Esposiție țărănească. Cetim în foile din România: În curând se va deschide la Ateneul din București o frumoasă și interesantă esposiție de diferite lucrări făcute de cătră țărani. Un atelier complet va fi instalat, în care 70 țărani din județele Argeș, Muscel și Prahova, vor lucra în asistența vizitatorilor.

O femeie cum rar se mai găsește. Se anunță din Timișoara, că zilele trecute o femeie română de acolo, anume Saveta Babescu, în vîrstă de 72 ani, s'a căsătorit acum a cincia oară, alegându-și ca mire pe funcionarul George Momir, în vîrstă de 59 ani. Fericița mireasă are în Fabricul-Timișoarei două căsi frumoase, apoi 8 copii, 22 nepoți și 6 strănepoți.

Și a omorît sora. Flăcăul Alexă Băgyi din Szántó arătase multă dragoste cătră fata Erji din aceeași comună. În căslegile trecute însă s'au certat și feciorul a început să umble la sora mai tină a celei dintăiu. Mândra părăsită atîta s'a infuriat din cauza aceasta, încât într-o seară certându-se eară cu sora-

sa, a luat un cuțit și i-l-a implantat în piept. Fata a murit, ear' pe sora ei au dus-o gendarmii la tribunal.

Cât costă deputații nostri? După budgetul prezentat parlamentului din Budapesta, toți deputații primesc la olaltă un salariu de 2 milioane 188 mii de cor., lângă cari mai vin 696 mii cor. bani de cortel. Și când te gîndești la isprava ce o fac pentru atîta amar de bani!

Un regiment în arest de căsarmă. Din Oradea-mare se vestește, că din depoul militar al fortăreței s'a furat o cantitate mare de făină. Magazinul e străjuit zi și noapte de soldați cu puștile încărcate și totuși nu s'a putut da de urma hoților. Comandantul fortăreței a pedepsit întregul regiment — 16 companii — cu arest de căsarmă.

Nația și limba românească. Și acum se mai găsește ici-coalea câte un Român rătăcit, care în loc să mulțumească lui Dumnezeu, când își poate crește copiii lui în școala românească, pe care o are în comuna lui sau în apropierea ei, își bate capul după străin. Cât de rușinos e lucrul acesta se poate vedea și din vorbele unui învățat neamț cu numele Hoffmann, care plin de mirare zice despre noi: „Din poporul român se nasc capete cari sînt de frunte și ar putea fi folosite ca mustre de odoare scumpe, — se nasc capete cari au și în lăuntrul lor aceea ce vedesc pe deasupra. Căci pricepere mai ușoară, minte mai deschisă și mai ageră împreună cu purtare delicată, cum vezi de mulțori chiar la cel mai simplu Român, nu găsești nicăiri. Dacă poporul acesta ar fi împreunat și s'ar putea înălța la cel mai înalt grad al luminării minții, el ar fi vrednic să stea în fruntea omenirii întregi. Și pe lângă acestea și limba românească este atîta de frumoasă și de bogată, încât cu deosebire s'ar potrivea să fie vorbită de cel mai luminat popor de pe lume.”

Doi morți pentru o găscă. Din Mező-Cherestesz se scrie: Erau vecine, și nevasta lui Cionca Mihály și a lui Sicora Tamas, și amîndouă se ocupau cu cultura găștelor. Într-o seară, adunându-și cea din urmă găștele, scăpă și una de-ale vecinii în curtea ei. Vecina, căutându-și găștea, dă de ea la nevasta lui Sicora și începe să o facă hoată. Asta supărată foc, ia un lăstar și o lovește în cap, lăsând-o moartă pe loc. Fapta atîta a spăiat-o, încât s'a aruncat într-o fântână, de unde au scos-o mai târziu și pe ea moartă.

Instalare. Ni-se scrie din Seliște Duminecă a fost introdus în parochie și protopresbiterat noul protopop-paroch Dr. Ioan Stroiă. Cu ocaziunea aceasta s'au aranjat în Seliște frumoase sîrbări. Iubirea și alipirea Seliștenilor față de biserică și de vredniciei ei conducători s'au manifestat și de astă dată în chip vrednic de toată lauda. Asupra acestor sîrbări vom reveni mai pe larg.

Esundări. În zilele trecute s'au anunțat esundări aproape în toate părțile țării. Acum vine din Sătmar trista știre, că Someșul-mare amenință să inundeze toată regiunea dimprejur. Apa s'a ridicat la cea mai mare înălțime, ce a avut-o vre-odată până acuma, anume la 610 centimetri. La Dej apa Someșului încă este în creștere continuă. Locurile de lângă țermuri mai jos așezate sînt acoperite de apă.

Reservistii bulgari, aflători pe teritorul României au fost provocați de guvernul din Sofia, să se prezente la corpurile lor de armată. Unii aduc această ordinațiune în legătură cu chestiunea macedoneană.

Dela „Reununea sodalilor români din Sibiu”. La fondul pentru acuirea unui local cu hală de vînzare pe seama „Reuniunii sodalilor români din Sibiu”, au mai contribuit cu câte 20 bani următorii: Petru Mișinger, măiestru păpucar, Maria Mișinger (Rășinari); Coman Hămbășan, director școlar, Ana Hămbășan n. Sfraciog, Petru Hămbășan, stud., Ana Hămbășan, jună (Rășinari); Coman Hămbășan, sodal cojocar (Londra); Ioan A. Mărginean, cantor și primar (Veștem); Nicolae Vlad, paroch (Șelimer); Eremia Bucșa, paroch (Roadeș); Iosif Drugociu, paroch (Urez); Vasile Mogoș, paroch (Voivodenii-mari); Ioan Comșa, paroch (Voivodenii-mici); Ioan Comșa, stud., Ioan Lupea, paroch (Sărata); Ioan Slăvescu, paroch, Ana Slăvescu, preoteasă (Mohu).

Contra maghiarizării. Direcțiunea cassei de păstrare postale din Ungaria a edat acum de curînd în ungurește și nemțește catalogul membrilor, cari sînt în legătură de clearing cu posta. În acest catalog numele localităților croate au fost maghiarizate atîta de volnic, încât camera comercială din Zagreb a ridicat la locul competent un protest energic contra acestei temerare volnicii, accentuînd între altele, că maghiarizarea forțată a numelor de localități e păgubitoare mișcării comerciale.

Protestul a avut efect. Direcțiunea postală a dispus, ca în viitor numele localităților croate să nu se mai schimonosească în ungurește.

Cînd compatrioților nostri li-se dă energic peste nas, își mai reduc aspirațiile șoviniste.

Prima reuniune pentru înzestrarea fetelor, institut pentru asigurarea fetelor și a băieților, care s'a întemeiat în anul 1863, își continuă după o esistență de 38 de ani fără întrerupere activitatea ei binecuvîntată pentru binele public.

Institutul acesta binefăcător, a cărui reprezentanță principală se află din anul trecut încoace în Sibiu, strada Bruckenthal nr. 9, a obținut și până acum succese strălucite pe terenul de asigurare de zestre, întru-cît multe mii de familii pot să mulțumească în parte acestui institut pentru înaintarea și bunăstarea lor. Acest institut a îndeplinit dela înființarea lui până acum o mare misiune în privința economiei publice și pe viitor e chemat să câștige în măsură și mai mare valoare misiunii lui pentru societate. El ofere părinților ocaziunea de a se gîndi la viitorul fetelor lor, măritarea lor e posibilă în ori-ce clasă a societății, asigurându-le pe lângă mici contribuții lunare în toate împrejurările suma cerută pentru zestre.

Comercianți, funcționari, învățători, meseriași, muncitorul și plugarul, precum și ori-ce altă breaslă socială poartă anevoe greutatea trebuințelor zilnice. Numai rar se află în poziția, ca să poată lucra cu bani cruțați și afară de aceea să-și asigure și copiii lor. Aici sînt unite aceste două ținte, întru-cît banii lor se fructifică bine, copiii le sînt asigurați, în cazul morții membrului încată ori-ce contribuție mai departe și copiii totuși capătă întregul capital asigurat, în cazul morții copilului însă se replătește întreaga sumă deja plătită. Din prisosul anual al institutului se împart 50% între membrii și se folosesc pentru mărirea premiilor de zestre, așa că fiecare premiu de zestre ajunge a fi plătit într-o sumă mai mare, fără nici o refinere. În tabelele institutului contribuțiile sînt compute în modul cel mai moderat, o întoarcere dela ele

sau o schimbare a lor nu se poate în-
tâmpla în nici un caz și membrul nu
plătește afară de contribuția hotărâtă în
ele sub nici o condițiune alte taxe.

Fără teamă deci și cu cea mai
mare căldură putem recomanda acest
institut binefăcător în atențiunea și sprin-
ginirea fiecărui părinte, tutor, naș, că-
rora le zace la inimă soarta și viitorul
copiilor încredințați scutului lor.

Cu această ocaziune vrem să mai
amintim, că institutul a plătit în anul
trecut circa 1/2 milion capital asigurat
și premii de căsătorie, în anul acesta,
lunile Ianuarie și Febr., înse 60.567 cor.
89 bani în toată țeara, prin urmare nu
putem din destul recomanda acest in-
stitut de utilitate publică și recercăm
pe toți cei-ce doresc să se înscrie ca
membri la el să se adreseze cu încre-
dere la reprezentanța lui din Sibiu,
unde va fi servit cu ori-ce lămurire și
la dorință se trimit cu plăcere prospecte
în limba română.

Indemnăm deci și pe cetitorii no-
stri din ori-ce comună, fie preoți,
învățători, comercianți, funcționari, pen-
sioniști, cari voesc să între pentru tim-
pul liber, de care dispun, în serviciul
acestui institut, ce desvoaltă în direcția
aocoasta o activitate atât de binefăcă-
toare, să primească postul de agent,
prin ceea-ce își vor câștiga un frumos
venit lateral, și să se adreseze în scris
la reprezentanța generală a institutului
din Sibiu, Bruckenthalgasse nr. 9, unde
conducătorul reprezentanței va da cu
plăcere lămuririle necesare.

Concurs bisericești. Archid. gr.-or.
Parochia cl. III. Zlagna, ppresb. Nocrich.
Termin 29 Martie n. — Par. cl. III. Luca,
ppresb. Zarandului (Brad). Termin 12
Aprilie n.

Diecesa gr.-or. Caransebeș. Postul
de Învățător la școala din Seulea,
ppresbit. Buziaș, termin 25 Martie v.
Emolum. 600 cor., 20 cor. pentru lemne,
10 cor. script., confer. 20 cor., cortel și
grădină, dela înmorm. 1 cor.

Știri din piață. Sibiu. Grâu, hl.
cor. 10—11; sâcară cor. 7.40—8.60; orz
cor. 7—8; ovăș cor. 4.40—6. — cucuruz
cor. 6.40—7.60; cartofi cor. 2.80—3.20;
mazăre cor. 11—12.50; linte cor. 12—14;
fasole cor. 10—11; lemne stângin me-
tric cor. 20—28; ouă 10 buc. 40—50 bani.

Mediaș. Grâu, hl. cor. 9.60—10;
sâcară cor. 7.50—8; orz cor. 7.—7.50;
ovăș cor. 4.50—5; cucuruz cor. 6.50—7;
cartofi cor. 2.50—3; mazăre cor. 9.50—10;
fasole cor. 10.50—11; ouă 11 buc. 40 bani.

Știri mărunte. În Irin a explo-
dat dinamita într'un magazin de vămă,
omorînd 10 persoane și rănind 20. —
Pete-Postás János, care a omorît și je-
fuit pe un bărbat și o femeie, a fost
spânzurat în Sabaria. — În minele dela
Gelsenkirchen s'a întâmplat o explozie,
care a omorît 10 mineri și a rănit alți
10. — La gara din Sabaria au dis-
părut 8800 coroane; 2 funcționari au fost
deținuți. — În Budapesta a murit un
fost funcționar, care trăia din cerșit și
cu toate acestea a lăsat 500 mii de co-
roane avere. — În minele de cărbuni
dela Dorobnaia, Rusia, s'a surpat un
strat uriaș de cărbuni. Până acum au
fost scoși 20 de mineri morți. — Curtea
cu jurați din Viena a achitat (a decla-
rat nevinovat) pe Zehetner, care își omo-
rise nevasta necredincioasă. — Din cauza
viforului cu zăpadă, care a băntuit la
sfârșitul săptămânii trecute în Viena, s'a
rupt firele de telegraf, telefon și dela
tramvaiurile electrice, rănind descăroă-
turile electrice oameni și omorînd mulți
cai. — Regina Italiei a comandat 100
leagăne și rufăria de lipsă pentru co-
pii, cari se vor naște în ziua, când va
naște și ea pe copilul așteptat.

POSTA REDACȚIEI ȘI ADMINISTRAȚIEI.

Gr.-or. Cojocna și ab. 5339, Păreș. In
numărul viitor.

Dlui Teodor Ciolac, B.-Comloș. In
»Foaia Pop.» n'a fost nimic publicat în che-
stia aceasta.

Gâște de Emden. Incă puțină răb-
dare, până căpătăm și noi răspuns. Indemna-
ți-vă cât mai mulți pentru procurare, căci o
să vă bucurați.

Dlor Andrașiu și Miculescu, Cis-
teiu. Românul n'ar trebui să calce în birt ji-
dovesc. Ce căutați acolo? Librărie nu avem.

Ab. nr. 691. Raportul la W. Krafft în
Sibiu, cu 30 bani. Istorie separată a Moldo-
vei nu este. Vrei cea mai bună istorie, tri-
mite 12 cor. (vre-o 60 bani porto) tot la

Krafft, de unde capeti Ist. Românilor de
Xenopol în 12 volume.

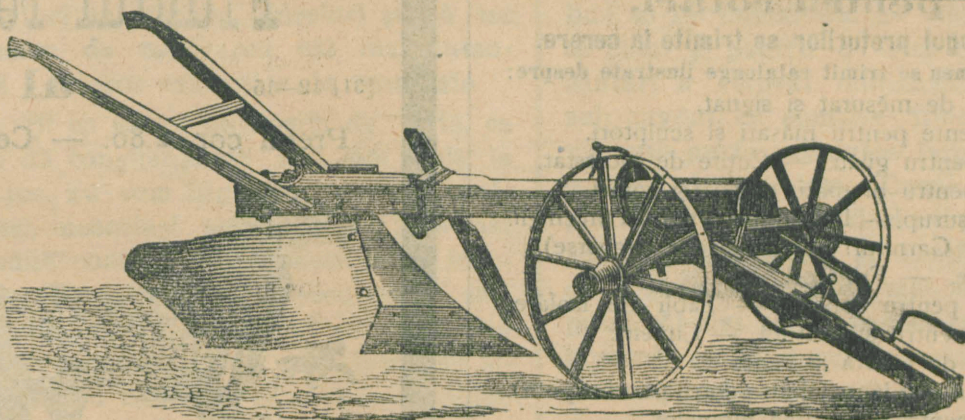
Ab. 5295, Moigrad. Poesii și anec-
dote culese din popor publicăm.

Celorlalți, din lipsă de loc, le vom răs-
punde în numărul viitor.

Pentru redacție și editură responsabil: Andrei Baltoș.
Proprietar: Pentru »Tipografia«, societate pe
acțiuni: Iosif Marschal

Subscrisul primesc în lucrătoreea
mea de ci-mărie și păpucărie
doi învățăcei. [18] 2—2

Teodor Moldovan
în Sibiu, strada Gușteriții nr. 85.

Andrei Török,

fabrică de mașini agricole și institut de instalațiuni de mori;
reprezentanță generală a fabricii de motori cu gaz Langen &
Wolf din Viena,

Sibiu — Poarta-Cisnădiei,

recomandă pentru sezonul de primăvară cele mai apreciate și pretutin-
denea recunoscute pluguri de întors, pluguri cu o față, pluguri
„universal“ (sistem Sach), mai departe mașini de sămănat pentru
cucuruz și napi, pluguri de săpat, pluguri de mână ordinare,
grape de fer ș. a., ș. a.

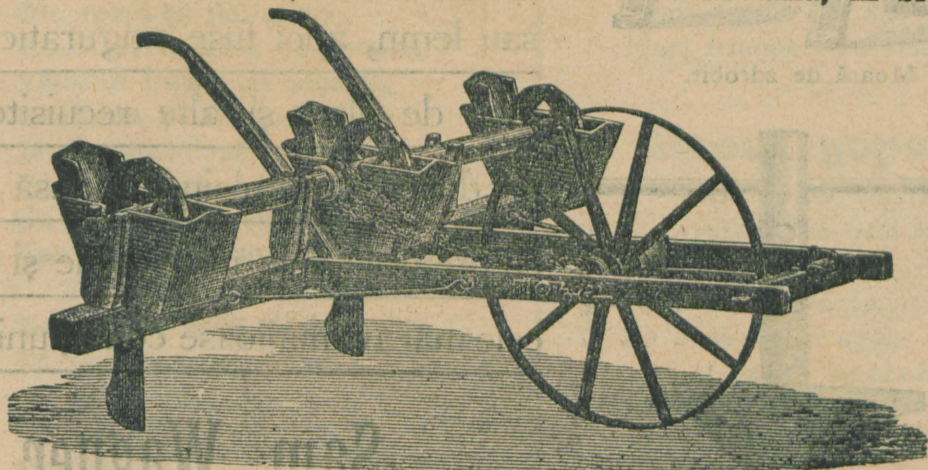
Toate cele de calitate cea mai bună și cu garanție se vînd cu prețurile
cele mai ieftine pe lângă condițiunile cele mai avantajoase de plătit.

[11] 4—

Cataloage ilustrate gratis și franco.

Andrei Rieger,

prima fabrică de mașini de economie din Transilvania, în Sibiu.

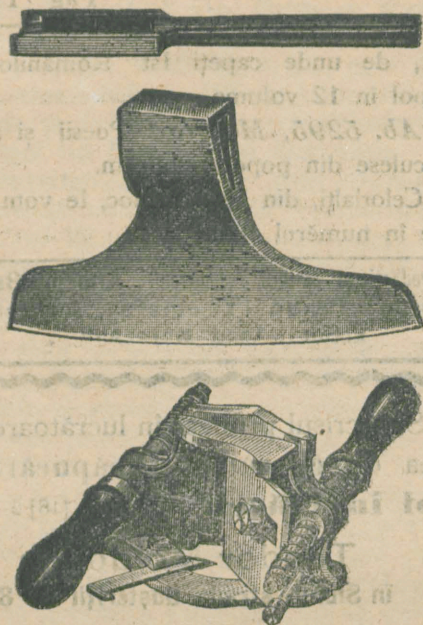
Pentru sămănatul de primăvară recomand P. T. economilor:

Mașini de sămănat

pentru grâu, bune și ieftine, precum și mașini de sămănat pentru
cucuruz și napi, pluguri de săpat bune și întocmite de mine pentru
împrejurările noastre. Mai departe pluguri de întors (patent Rieger), grape
de câmp pentru mușchiu ș. a.

[19] 8—4

Cataloage ilustrate se trimit gratis.

Nou magazin de instrumente pentru rotari.

Catalogul prețurilor se trimite la cerere.

Deasemenea se trimit cataloage ilustrate despre:

Aparate de măsurat și signat.

Instrumente pentru măsurari și sculptori.

Cuțite pentru gilău. — Cuțite de încrestat.

Cuțite pentru bugnari, dogari și rotari.

Chei cu șurup. — Instrumente pentru tinichigfi.

Cuți. — Garnituri pentru clădiri (traverse).

Cuptoare. — Frigători.

Mucava pentru coperiș — Tabli de izolare.

Trestie pentru strucatură. — Ciment.

Cărbuni de peatră și coacs

Stropitori de plante (apar. pentru peronospora).

Unelte pentru cultivarea albinelor

Teascuri de copiat. [13] 4—5

Curse pentru tot felul de animale.

Recusite de vânat și scrimă.

Damelor le recomand deștul meu de pieptene îndoite.

Carol F. Jickeli,

Sibiu, Piața-mică nr. 32, la „Coasa de aur“.

Tinăr român,

de 25 ani, dispune de avere proprie și moștenire, caută cunoștința unei tinere bine situată pentru căsătorie, de preferat într-o comună, pentru a pute face comerț (boltă). [17] 3—3

Pentru cunoștințe a se adresa scrisori la admin. „Foi Pop.“ sub „Leandru 12“ restant.

A apărut și se află de vânzare la „Tipografia“, soc. pe acțiuni în Sibiu

Anuarul I.

al

„Reuniunii sodalilor români din Sibiu“,

cuprinzând

unele date dela întemeierea ei până la 31 Decemvrie 1899

publicat de

Comitetul Reuniunii.

Prețul 1 cor. 20 bani, cu porto postal 1 cor. 40 bani.

Fluidul regenerător pentru cai al lui Kwizda.

[31] 12—15

Prețul cor. 2.80. — Ces. și reg. priv. apă de spălat pentru cai.

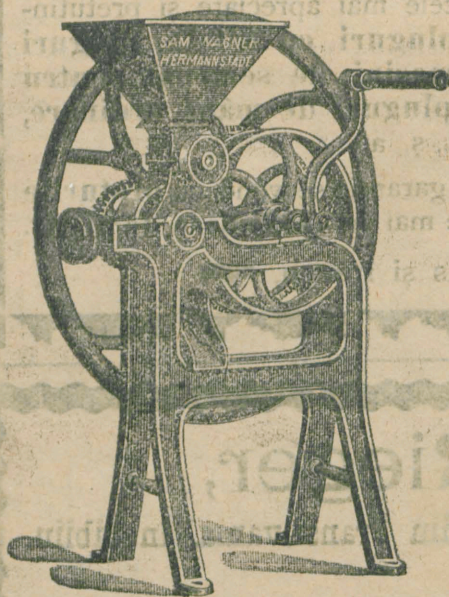
De 40 ani deja în folosință în grajdurile Curții, în grajdurile mai mari militare și civile, pentru întărire, pentru potențarea forțelor înainte și după strapaze mari, la scrintituri, la înțepinirea vinelor etc., dă cailor forță de a suporta cel mai greu training — Veritabil numai cu marca de mai sus, se capătă în toate farmaciile și drogueriile din Austro-Ungaria.

Deposit principal la

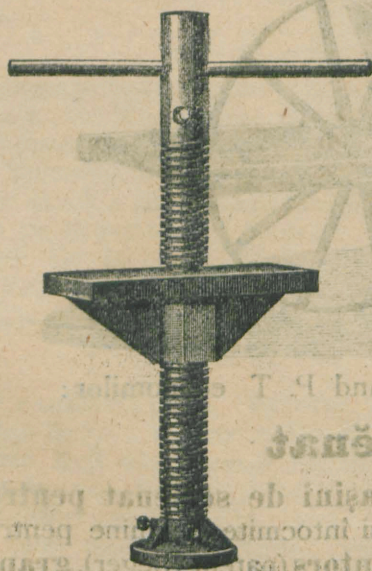
Ioan Francisc Kwizda,

ces. și reg. austr.-ung., reg. rom. și prinț. bulg. furnisor de curte.

Farmacist în Korneuburg lângă Viena.

Moară de zdrobit.

F. s pentru pua de ulei.

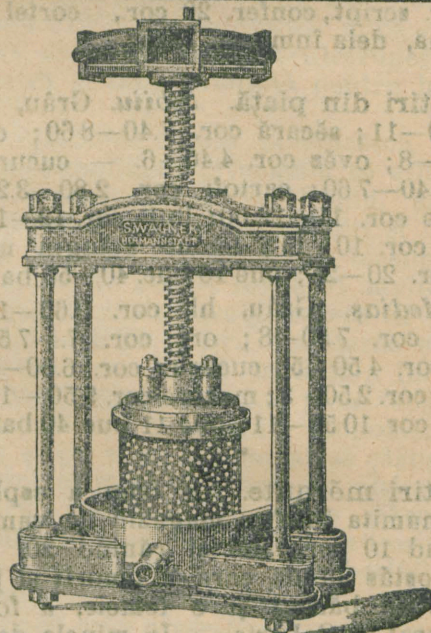
Cele mai bune și mai escelente
mori de zdrobit
simburi de bostani, in, mac, etc.
precum și [20] 2—6

piuă de ulei

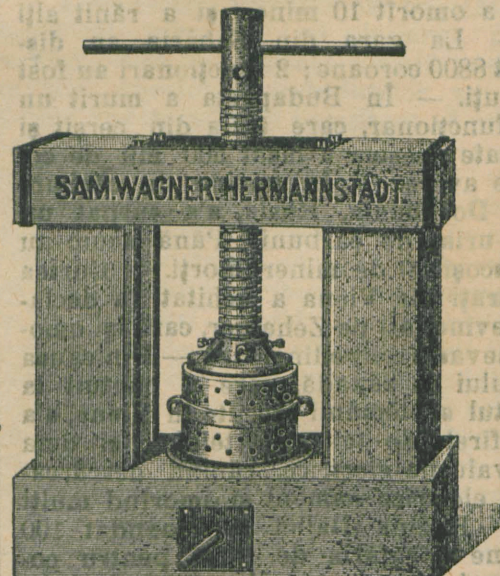
de construcția cea mai solidă din fer sau lemn, apoi fuse singurate pentru piuă de ulei și alte recusite pentru producerea de ulei de masă liferează cu prețurile cele mai ieftine și pe lângă cele mai avantajoase condițiuni de plată

Sam. Wagner,

prima turnătorie de fer, Sibiu,
tabrică de mașini și unelte agricole,
atelier de mori și prăvălie de fer,
Sibiu, Piața de fân nr. 1.

Piuă de ulei, întreagă din fer.

Piuă de ulei, întreagă din lemn.